

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

ELÄKELÄISTEN VIRKISTYSPÄIVIEN KEHIT- TÄMINEN KÄENKOSKELLA

Niina Pihlajaviita

Opinnäytetyö
Marraskuu 2017
Tradenomi
Liiketalous

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

PIHLAJAVIITA NIINA:

Eläkeläisten virkistyspäivien kehittäminen Käenkoskella

Opinnäytetyö 50 sivua, joista liitteitä 12 sivua
Marraskuu 2017

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Parkanon Käenkoski. Tavoitteena oli selvittää, miten nykyiset asiakkaat näkevät Käenkosken tarjoamien virkistyspäivien annin ja mitä odotuksia mahdollisilla uusilla asiakkailla on eläkeläisten virkistyspäiville.

Kyselytutkimus tehtiin elokuussa 2017, jolloin lähetin sähköpostitse 612 eläkeläisjaoston puheenjohtajalle tai matkavastaavalle linkin kyselyyn. Vastauksia tuli yhteensä 80, 20 vastaajaa oli aiemmin käyneiltä ryhmiltä ja 60 ryhmiltä, jotka eivät ole aiemmin käyneet Käenkoskella.

Ennen tutkimuksen tekemistä haastattelin toimeksiantajaa Käenkosken historiasta ja toiminnasta sekä tulevaisuuden odotuksista. Haastattelujen jälkeen tutustuin tutkimuksen tekemiseen ja ikäihmisten matkailutottumuksiin kirjojen ja Internet-lähteiden kautta. Näiden tietojen avulla saatiin toimeksiantajan kanssa laadittua kyselylomakkeeseen kysymykset. Tutkimusmuotona käytin pääasiassa kvantitatiivista tutkimusta, mutta osaan tutkimusta on käytetty kvalitatiivista tutkimusta.

Tutkimus vahvisti yrittäjän näkemystä siitä, että asioita on tehty tähän asti oikein, mutta antoi myös ajattelemisen aihetta asioiden kehittämiseksi ja uusien yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiseen.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration

PIHLAJAVIITA NIINA:

Development of pensioners' recreational days at Käenkoski
Bachelor's thesis 50 pages, appendices 12 pages
November 2017

This project was commissioned by Parkanon Käenkoski. The aim was to find out how current customers see the recreational days offered by Käenkoski and what expectations potential new customers have for the pensioners' recreational days.

The survey was conducted in August 2017, when 612 e-mails were sent to the chairpersons of pensioner organizations or the persons in charge of arranging trips in the organization. The e-mail had a link to the questionnaire that was answered by 80 respondents, 20 from groups that had previously visited Käenkoski and 60 from groups that had not earlier visited Käenkoski.

Prior to the study, I interviewed the commissioner on the history and operations of Käenkoski and on their expectations of the future. After the interviews, I became familiar with researching, and the older people's travelling habits through books and the Internet sources. This information was used to generate the questionnaire with the commissioner. The thesis mainly used quantitative study, but partly also qualitative study.

The study confirmed the entrepreneur's view on the fact that things have been done right so far, but also gave a little push to think about developing the activities and mapping new opportunities for co-operation with other local tourism companies.

Key words: elderly people, retired, recreation day, group travel

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Tutkimuksen taustaa	6
1.2	Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus.....	6
1.3	Toimeksiantajan esittely	7
1.4	Tutkimusprosessin eteneminen.....	8
2	ELÄKELÄISET MATKAILIJOINA.....	10
2.1	Tilastotietoa eläkeläismatkailusta	10
2.2	Matkailun markkinointiviestintä.....	11
2.3	Matkakohteen valinta.....	13
2.4	Eläkeläisten vapaa-aika.....	13
2.5	Eläkeläisten tarpeet matkailussa	14
2.6	Esteetön matkailu.....	14
3	TUTKIMUKSEN TEKEMINEN.....	16
3.1	Kyselyn laatiminen	16
3.2	Tutkimuksen eteneminen	18
4	KYSELYN TULOKSET.....	19
4.1	Aiemmin Käenkoskella virkistyspäivillä käyneet	19
4.1.1	Kävijät alueittain	19
4.1.2	Ryhmän koko	20
4.1.3	Tärkeimmät vaikuttajat valintaan.....	20
4.1.4	Retken hinta	21
4.1.5	Muut kohteet	22
4.1.6	Toiveet virkistyspäiville.....	22
4.1.7	Osa-alueiden arviointi	22
4.1.8	Suosittelut muille	27
4.1.9	Vapaa sana	28
4.2	Eivät ole aiemmin käyneet Käenkoskella virkistyspäivillä	28
4.2.1	Kävijät alueittain	28
4.2.2	Ryhmän koko	29
4.2.3	Tärkeimmät vaikuttajat valintaan.....	29
4.2.4	Retken hinta	30
4.2.5	Muut kohteet	31
4.2.6	Käenkoski vaihtoehtona virkistyspäiville	31
4.2.7	Mielenkiinnon herättäjä	32
4.2.8	Uusien matkakohteiden löytäminen.....	32
4.2.9	Radiokanavat ja lehdet tietolähteinä	33

5	POHDINTA.....	34
5.1	Suosituksset toimeksiantajalle.....	35
6	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	36
	LÄHTEET.....	37
	LIITTEET	39

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen taustaa

Parkanon Käenkoskella järjestetään virkistyspäiviä toukokuusta elokuuhun. Virkistyspäiviin saapuvat eläkeläiset käyvät yleensä samalla matkalla muissa paikkakunnan tai lähi-alueiden tapahtumissa tai esimerkiksi lanka- ja kangaskaupoissa, Nanson myymälässä, Ikaalisten kylpylässä ja matkan varrella olevissa muissa kiinnostavissa kohteissa. Tahdoimme samalla myös kartoittaa hieman näiden kohteiden merkitystä, kun ryhmät miettivät, minne lähtevät viettämään virkistyspäivää.

Usein Käenkoski on havaittu hyväksi paikaksi pitää virkistyspäivää ja ryhmät palaavat vuosi vuoden jälkeen uudelleen. Palveluita tietysti tahdotaan parantaa, jotta eläkeläiset tahtovat usean vuodenkin jälkeen tulla katsomaan, mitä uutta ohjelmaa on tarjolla ja mitkä vanhat suosikit vielä löytyvät.

Käenkosken eläkeläisten virkistyspäivillä on käynyt noin 1500-2000 henkilöä kesässä. Ryhmät jaetaan eri päiville ja aikataulut jaetaan niin, että päivä sujuu jouhevasti niin eläkeläisten kuin henkilökunnan puolesta. Ryhmien vetäjät tietävät, mitä milloinkin tapahtuu ja ajoittavat ryhmänsä tulot ja menot. (Tuomisto, T., 2017)

1.2 Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa millaista ohjelmaa eläkeläiset virkistyspäivissä arvostavat ja odottavatko he jotain enemmän, mitä ei vielä ole tarjottu. Myöskin virkistyspäivien ajankohtaa punnitaan. Koska eläkeläiset tänä päivänä ovat vielä virkeitä ja osallistuvat ahkerasti virkistyspäiville, halutaan palvelua kehittää heidän palautteensa kautta, jotta virkistyspäivät antavat uutta puhtia syksyyn ja talveen.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kyselyiden avulla saada eläkeläisiltä tietoa, joka auttaa kehittämään virkistyspäiviä eläkeläisten toivomaan suuntaan ja näin saada myös lisää uusia kävijöitä.

1.3 Toimeksiantajan esittely

Käenkoski sijaitsee 3-tien varrella, noin neljä kilometriä Parkanon keskustasta. Muita välimatkoja ovat esimerkiksi Helsingistä 260 km, Turusta 200 km, Jyväskylästä 175 km, Vaasasta 155 km, Porista 90 km, Tampereelta 85 km ja Seinäjoelta 95 km. Junalla on myös mahdollista tulla, sillä rautatieasemalta on Käenkoskelle matkaa vain kolme kilometriä, mutta tähän asti ryhmät ovat tulleet linja-autoilla. Tarvittaessa junalla saapuville pystyttäisiin järjestämään kuljetus juna-asemalta Käenkoskelle, mutta ryhmät suosivat linja-autolla saapumista, sillä näin on mahdollista käydä myös muissa kiinnostavissa paikoissa omalla kyydillä. (Tuomisto, A., 2016)

Käenkoski on aloittanut toimintansa tanssilavana jo vuonna 1958. Tanssilava oli jo purkuuhan alla 90-luvun lopulla ja vaihtoehtoina oli joko purkaa koko paikka, tai alkaa kehittää palveluita. Parkanon Urheilijoiden toimesta Käenkoski remontoitiin kauttaaltaan vuonna 2000 ja lämmitettyä tilaa on 1000 neliötä. Ari Tuomisto aloitti samana vuonna pyörittää ohjelmaa Käenkosken tiloissa. 25000 henkeä saapui avajaisiin vuoden 2000 juhannuksena. (Tuomisto, A., 2016)

Vuonna 2002 aloitettiin risteilyt Kaidoilla vesillä ja Metsämuseolla Vesipääsky-matkustaja-aluksella. Vesipääsky on ”olohuone vetten päällä”. Vesipääsky on matkustaja-alukseksi rekisteröity sisävesilaiva, vähän kuin katettu lautta. Matkustajia mahtuu kerralla kyytiin henkilökunnan lisäksi 65 henkilöä ja matkan aikana kierrellään Käenkosken lähivesistöissä. Koska alus on helppokulkuinen, on Vesipääsky myös liikuntarajoitteisille oivallinen vaihtoehto. (Tuomisto, A., 2016)

Kesäteatteri aloitti samalla tontilla vuonna 2007, ja sen katsomotiloihin mahtuu noin 250 katsojaa. (Tuomisto, A., 2016)

Ari Tuomiston poika, Tomi Tuomisto tuli vuonna 2014 mukaan toimintaan. Tällöin aloitettiin myös sähköpostimarkkinointi. Aiemmin mainonta oli tapahtunut vain radiossa ja sanomalehdissä. Ensimmäinen virallisesti eläkeläisille kohdistettu tuotepaketti, Äimänkäki otettiin käyttöön myöskin vuonna 2014. (Tuomisto, A., 2016)

Käenkosken ohjelmatarjonta ei rajoitu vain kesän virkistyspäiviin ja tansseihin. Käenkoskella on mahdollista juhlia häiden tai rippijuhlien merkeissä, järjestää yrityspäiviä, ja talvellakin tarkenee lämmitetyssä salissa vaikkapa pikkujoulujen tunnelmissa. (Tuomisto, A., 2016)

Ylen esittämää Kesäillan valssia on myös kuvattu Käenkoskella ja nämä ohjelmat on esitetty televisiossa 2.8.2001, 24.7.2003, 15.8.2008, 22.2.2008, 17.7.2009, 1.7.2011 ja 15.7.2011. (Konttinen, P. 2017)

1.4 Tutkimusprosessin eteneminen

Tutkimusmuotona käytin sekä määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta, että laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta, sillä tarkoituksena oli saada mahdollisimman monta vastaajaa, jotta voisin ymmärtää palvelun merkitystä eläkeläisille ja heidän odotuksiaan tarjotua palvelua kohtaan sekä parantaa virkistyspäivien antia näiden tulosten pohjalta. Palveluja käyttäneiden mielipiteet ja kokemukset toivat arvokasta tietoa siihen, miten heidän kokemuksiaan voitaisiin tulevaisuudessa parantaa. Kohdistamalla kysely myös heihin, jotka eivät olleet Käenkosken virkistyspäivillä aiemmin olleet, toivat uusia ideoita kertomalla, mitä he odottavat eläkeläisten virkistyspäiviltä.

Ennen tutkimuksen tekemistä otin selvää eri tutkimusmuodoista ja niiden analysoinnista kirjallisuuden kautta ja käytin näin saatua informaatiota hyväkseni tutkimuslomakkeen laatimiseen. Tutkimuslomakkeen kysymykset on laadittu yhdessä Käenkosken markkinoitipäällikkö Tomi Tuomiston kanssa. Kyselylomakkeet analysoitiin ja tulokset esitettiin kuvioden avulla. Tämän jälkeen esitin toimeksiantajalle tutkimustuloksiin perustuvat suositukset. Lopuksi pohdittiin tutkimusta ja sen luotettavuutta.

Päätin tehdä opinnäytetyöni tästä aiheesta hieman sattuman kautta. Mietin työlleni aihetta ja tämä tuli puheeksi serkkuni Tomi Tuomiston kanssa, kun mietin, tarvitsisivatko he vapaa vuosi sitten avaamalleen kahvilalle vaikkapa mielipidemittausta. Tulimme siihen tulokseen, että kahvila on vielä liian nuori tähän, mutta eläkeläisten virkistyspäivät kaipaisivat tutkiskelua, miten eläkeläiset ne näkevät ja mitä odotuksia heillä on. Siitä se ajatus sitten lähti.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on siis Parkanon Käenkoski, jonka yhteyshenkilönä toimii Tomi Tuomisto. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Käenkosken eläkeläisille tarjoamien virkistyspäivien antia eläkeläisryhmille. Eläkeläisryhmiltä saatavien kokemusten avulla virkistyspäivien palveluita pystytään kehittämään niin, että ne vastaavat eläkeläisten toiveita. Eläkeläisryhmien palautteen kautta voidaan panostaa asioihin, joita he toivovat virkistyspäiviltä ja jättää pois asioita, joita ei koeta tarpeellisiksi eläkeläisten virkistyspäivillä. Vaikka Tomi Tuomisto ja isänsä, toimitusjohtaja Ari Tuomisto, ovat järjestäneet tapahtumia Käenkoskella jo usean vuoden ajan, aina välillä on hyvä varmistaa, että kävijät saavat virkistyspäiviltä sitä, mitä ovat tulleet hakemaan.

2 ELÄKELÄISET MATKAILIJOINA

Eläkeläisiksi luetaan kaikki, jotka saavat eläkettä (pois lukien perhe- ja osa-aikaeläke) eivätkä ole ansiotyössä. Kaikki yli 74-vuotiaat päätellään eläkeläisiksi, osa on eläketulon perusteella päätelty eläkeläisiksi. (Tilastokeskus, Määritelmät, verkkosivu)

Vanhuuseläkkeelle voi jäädä aikaisintaan, kun on täyttänyt 63 vuotta jos on syntynyt vuonna 1954 tai sitä ennen. Vuoden 1955 jälkeen syntyneet voivat jäädä vanhuuseläkkeelle 65 vuotiaina. Vuoden 1965 jälkeen syntyneiden eläkeikä on sidottu elinajan odotukseen. (Työeläke.fi, Eläkkeet eri elämäntilanteissa, verkkosivu)

Tässä työssä eläkeläisellä tarkoitetaan vanhuuseläkkeellä olevia.

2.1 Tilastotietoa eläkeläismatkailusta

Suomessa oli vuonna 2016 yli 65-vuotiaita 1 149 975 henkilöä, joka oli 20,9 % Suomen väestöstä. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä odotetaan kasvavan tasaiseen tahtiin. (Taulukko 1)

Taulukko 1. Väestöennuste (Tilastokeskus, Väestö, verkkosivu)

	Yksikkö	2020	2030	2040	2050	2060
Väkiluku	1 000	5 595	5 769	5 861	5 914	5 979
0–14	%	16,2	15,3	14,8	14,6	14,3
15–64	%	61,2	59,1	58,9	58,1	56,9
65–	%	22,6	25,6	26,3	27,3	28,8

Eläketurvakeskuksen 30.3.2017 julkaiseman tiedotteen mukaan vuonna 2016 Suomessa kaikista 16 vuotta täyttäneistä eläkettä sai vajaa kolmannes. Miltei joka toisessa kunnassa yli 40 prosenttia oli eläkkeensaajia ja 29 kunnassa väestöstä yli puolet sai eläkettä. Suomalaisen eläkkeensaajan keskieläke on 1 632 euroa kuukaudessa, joka on vuoteen 2015 verrattuna noin 20 euroa enemmän. Vertailtaessa miesten ja naisten eläkkeitä vuonna

2016, oli naisten eläke noin 79 prosenttia miesten eläkkeestä. Tämä on vuoteen 2015 verrattuna yhden prosenttiyksikön enemmän. Eläkkeiden määrät ja erot vaihtelevat paljonkin eri kuntien välillä. (Eläketurvakeskus, verkkosivu)

Tiehallinnon teettämän selvityksen mukaan mieltymykset vapaa-ajan käyttöön liittyvissä totumuksissa ovat sidoksissa toisaalta ikään ja toisaalta taas sukupolveen. Mieltymykset ajankäytön suhteen ovat usein sidonnaisia sukupolveen ja pysyvät pitkälti muuttumattomina. Ikääntyneet usein aloittavat harrastuksia, joihin heillä ei ole nuorena ja työikäisenä ollut aikaa tai mahdollisuutta. Ikääntyessä kulttuuri- ja matkustusharrastukset sekä ravintoloissa käynti lisääntyvät. Pariskunnat alkavat usein myös viettää enemmän aikaa keskenään ja yhteisissä harrastuksissa ystävyys-suhteiden kustannuksella. Yhteisissä harrastuksissa korostuvat matkustaminen, mökkeily, kotona oleminen ja television katselu. (Tiehallinto, 2009, 25)

2.2 Matkailun markkinointiviestintä

Matkailualan yritykset joutunevat lähitulevaisuudessa tarkastamaan palvelurakenteensa ja muokkaamaan imagoaan ja palvelutarjontaansa väestön ikääntymisen myötä. Väestön ikääntyminen on haaste, sillä eläkeläisten osuus matkailijoista lisääntyy. Eläkeläiset myös ovat aiempaa terveempiä ja koulutetumpia ja huolehtivat itsenäisemmin itsestään. Nykyiset ikäluokat, jotka ovat omaksuneet kulutuskeskeisen elämäntavan ovat eläkeiässä luultavasti nykyisiä eläkeläisiä ostohaluisempia kuluttajia. Toisaalta eläkkeiden ja muiden etuuksien leikkaukset osuvat usein juuri eläkeläisiin ja kaikki tämä vaikuttaa palvelutarjontaan. Ikäihmisten elämysmatkojen, terveysturismin ja luontomatkojen odotetaan nousevaan suosioon. (Albanese & Boedeker, 2003, 32-33)

Markkinointia suunniteltaessa tulee myös miettiä mitä markkinointi yritykselle tarkoittaa, missä ympäristössä se toimii, kenelle se haluaa markkinoida ja miten sekä miksi sen kannattaa osallistua esimerkiksi messuille. Kunnollinen taustatyö auttaa jäsentämään ja selkeyttämään markkinointitoimenpiteitä. (Puustinen & Rouhiainen, 2007, 27-28)

Tuotteet ja matkailupalvelut eroavat toisistaan ainakin kolmesta eri syystä:

1. Palvelut, toisin kuin tuotteet, ovat aineettomia. Lomamatkaa varatessa ei vielä voi nähdä, millainen matka on, vaan vasta matkan jälkeen voi arvioida lomamatkan onnistumista.
2. Palveluja sekä tuotetaan että kulutetaan samanaikaisesti, sillä asiakas osa palvelutapahtumaa. Asiakasta voidaan pitää yhtenä tärkeänä tekijänä yrityksen imagon luomisessa.
3. Palvelut ovat heterogeenisiä. Asiakaspalvelija on omalla suorituksellaan vastuussa matkailupalvelujen tuottamisesta ja hänen mielialansa, fyysinen vireystila, erilaiset asiakkaat ja tunteet vaikuttavat matkailutyöntekijöiden suorituskykyyn. Aika, paikka ja jopa sää tekevät matkailupalveluista heterogeenisiä.

Yllämainitut piirteet ovat ominaisia kaikille palveluille ja matkailulle ominaisia piirteitä ovat:

- kiinteät kustannukset ovat korkeat
- riippuvaisia alihankkijoiden suorituksista
- merkittävästi riippuvaisia paikallisista ja ilmastollisista tekijöistä
- sesonkivaihtelut ovat huomattavat. (Albanese & Boedeker, 2003, 127-130)

Nykypäivän informaatiotulvassa ja jatkuvien viestien aikakautena hyvä markkinointiviestintä on luovaa ja informatiivista. Se on mielenkiintoista, mutta silti luovaa ja informatiivista sekä selkeää ja yksinkertaista. Viestin tulee tavoittaa vastaanottajansa ja kertoa, kuinka juuri tämä yritys tulee tuotteellaan tai palvelullaan tyydyttämään asiakkaan tarpeet. Eri kanavissa erottuminen muista ja omalla sanomalla mielenkiinnon herättäminen on kallista, mutta tärkeää. Oikeat kohderyhmät löytämällä löydetään myös sopiva sanoma ja kanava viesteille sekä oikea ajoitus niiden lähettämiseksi. Jos palvelua mainostetaan sanomalehdessä, tulee viestin olla lyhyt ja ytimekäs. Pienet yritykset harvoin ostavat käyttöönsä koko sivua, vaan viestin on mahdollista pieneen mainostilaan. Paikallisradiossa taas viesti tulee olla muotoiltu, käsikirjoitettu ja puhuttu korville sopivaksi ja miellyttäväksi. Mainos ei yleensä ole muutamaa kymmentä sekuntia pidempi. Koska radiossa mainosta yleensä toistetaan tietyn ajanjakson verran, tulee sen olla toistoa kestävä. Messut ovat mahdollisuus välittää viestiä kasvotusten messuhenkilökunnan avulla. Tällöin henkilökohtainen myyntityö ja kohtaaminen ovat suuressa roolissa. (Puustinen & Rouhiainen, 2007, 225-228)

2.3 Matkakohteen valinta

Matkustajan henkilökohtainen tilanne, kuten omat tarpeet ja motiivit, perhetilanne ja tulotaso ovat osa matkailukysyntään vaikuttavista tekijöistä. Nuoret valitsevat matkakohteen eri matkailumuodoista kuin aikuiset ja omaksuvat matkailussa esiintyvät muoti-ilmiöt nopeammin kuin aikuisväestö. Sukupuolten välisiäkin eroja on ja erityisesti yksin asuvat naiset tekevät huomattavasti erilaisia valintoja matkakohteita valitessaan kuin yksin asuvat miehet. Naiset usein suosivat Etelä-Eurooppaa, kun miehet puolestaan suosivat Keski-Euroopan kohteita. Lapsiperheissä nainen on aktiivisempi etsimään tietoa matkakohteesta kuin mies. Koulutus vaikuttaa myös matkustukseen. Koulutustason noustessa myös kielitaito kehittyy ja kiinnostus vieraita kulttuureja kohtaan kasvaa. Myös opiskelu korkeammalla koulutustasolla avaa mahdollisuuden matkustaa opiskelun tai työn vuoksi. (Albanese & Boedeker, 2003, 36)

2.4 Eläkeläisten vapaa-aika

Väestörakenteen ikääntyminen saattaa muuttaa kokonaiskuvaa vapaa-ajan käytöstä. Vapaa-ajan on ennakoitu kasvavan ja nuorten ja iäkkäiden ryhmät tuovat tämän muutoksen. Nuoret tuovat vapaa-ajan käyttöön muutosta ja eläkkeelle jäävä, kasvava ryhmä eläkeläisiä on tottunut autoilemaan, lisäksi he ovat melko hyväkuntoisia ja varakkaita. (Tiehallinto, 2009, 26)

Eläkeläisten elämässä iloa tuottavat terveyden lisäksi puoliso ja lapset lapsineen. Suomalaiset eläkeläiset tuntevat itsensä onnellisiksi ja ovat suhteellisen tyytyväisiä elämäänsä. Matkustaminen ja harrastukset tuovat myös mielihyvää. Huolta eläkeläisille tuottaa eniten oma terveys ja terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuus. Myös läheisten terveys huolestuttaa. Vain kaksi prosenttia eläkeläisistä ei kanna huolta mistään. Raha-asiat huolettavat eläkeikäisiä vähemmän, kuin 45-54-vuotiaiden ikäryhmää. (If, 2014, verkkojulkaisu)

2.5 Eläkeläisten tarpeet matkailussa

Matkustaminen on kokenut muutoksen, kun keskimääräinen elinikä on pidentynyt ja parantunut terveydentila mahdollistaa senioriväestön matkustaa entistä enemmän ja kauemmin, sekä rahaa on käytössä aiempaa enemmän. Vuonna 2013 oli 40 prosenttia enemmän ulkomaan matkan tehneitä kuin neljä vuotta aiemmin. Kotimaan matkoja tehtiin 75 prosenttia enemmän. Lähes puolet seniori-ikäisistä tekee vapaa-ajanmatkoja joko kotimaassa tai ulkomailla. Iäkkäämpien matkailijoiden keskuudessa harraste- ja ryhmämatkat, esteetön liikkuminen, tasokkaat hotellit ja laivojen kalliimmat hytit tekevät kauppansa. Helppous on avainasemassa seniorimatkailussa ja all inclusive-paketit ovatkin todella suosittuja. (Yle, 2013, verkkojulkaisu)

Viimeisen kymmenen vuoden matkailutilastojen valossa kotimaan matkailu ei enää kiinnosta eläkeikäistä samalla tavalla kuin ulkomaanmatkailu. Vuonna 2005 tehtiin 65-74 vuotiaiden ikäryhmässä 324000 ulkomaanmatkaa, kun vuonna 2015 ulkomaanmatkoja tehtiin jo 815000. Tämä on 2,5 kertaisesti kymmenen vuoden takaiseen. Kun ikää tulee lisää, ei matkustusintoa löydy enää samalla tavalla ja 75-84-vuotiaiden ulkomaanmatkoja tehtiin vuonna 2015 160000, eli noin puolet siitä kuin kymmenen vuotta nuorempina. (Savon sanomat, 2016, verkkojulkaisu)

2.6 Esteetön matkailu

UNWTO:n julkaisua *Tourism for all* (2016) lainannut Visit Finland kertoo esteettömän matkailun piiriin kuuluvan 27 % Euroopan väestöstä. Luvussa ovat mukana esteettömiä matkailupalveluja käyttävät seniorimatkailijat, liikunta- ja aistirajoitteiset sekä perheet, joilla on pieniä lapsia. Esteettömät palvelut ovat sekä kilpailuetu että palvelukokemuksen parantamista. (Visit Finland, verkkosivu)

Iän karttuessa kömpelyys lisääntyy ja koordinaatiokyky alkaa heiketä. Kaatumiset ja liukastumiset lisääntyvät, kun kelit muuttuvat. Käsien tärinä ja otteiden löystyminen saavat tavarat putoilemaan. Suunnittelijoiden ja remontoijien kannattaa ottaa huomioon, että vaikka vanhuus ei ole sairaus, tapahtuu ihmisessä sellaisia fyysisiä muutoksia, jotka kannattaa ottaa huomioon. (Krons, 2003, 20-21.)

Suomessa toimii useita eri eläkeläisliittoja ja näitä sivuja tutkiessani huomasin, kuinka paljon eläkeläiset ovat mukana yhdistys- ja järjestötoiminnassa ja yhteisissä harrastuksissa. He järjestävät erilaisia matkoja ja retkiä, pitävät kerhoja, kuntosaliryhmiä ja tanssi-kerhoja. Itse olen usein kaupassa ja torilla katsellut, kun ikäihmiset kohtaavat toisiaan ja vaihtavat kuulumisiaan, kuinka toinen on ollut laivalla ja toinen on tulossa jumpasta ja puhutaan tulevasta teatterimatkasta. Mielikuva vanhainkodissa sukkaa kutovasta mummosta sai jäädä.

3 TUTKIMUKSEN TEKEMINEN

Tutkimusta tehdessä on valittavana kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus tai kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä asioita ovat mm. aiempien tutkimusten johtopäätökset, aiemmat teoriat, hypoteesien esittäminen, käsitteiden määrittely, aineiston keruun suunnitelmat, jotta ne soveltuvat määrälliseen ja numeeriseen mittaamiseen, tutkittavien henkilöiden valinta, aineiston tilastolliseen käsittelyyn muuntaminen sekä päätelmien teko perustuen aineiston tilastolliseen analysointiin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa taas halutaan kuulla tutkittavien mielipiteitä ja näkökulmia ja heidän mielestään tärkeitä asioita. Tutkimusmuodot täydentävät siis toisiaan eikä ole välttämätöntä valita vain toista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 136 ja 160)

Oikean tutkimusmenetelmän valinta oli tärkeää, jotta saatiin tarvittavia tietoja, joiden pohjalta lähdettiin purkamaan opinnäytetyön ongelmaa. Väärän tutkimusmenetelmän kanssa vastaukset eivät olisikaan vastanneet haluttuihin kysymyksiin tai ne olisi voitu tulkita väärin. Eläkeläisjärjestöjen matkojen järjestäjille tai puheenjohtajille (jos matkoista vastaavaa henkilöä ei ole nimetty erikseen) lähetettiin sähköpostitse linkki kyselyyn ja tästä saadut vastaukset olivat helpot ja nopeat analysoida. Mahdollisia haastateltavia oli paljon, joten kaikkien erikseen haastattelemine olisi vienyt todella kauan aikaa ja analysointiin olisi tarvinnut käyttää aikaa suhteettoman paljon. Hyvin mietittyjen kysymysten kautta saatiin vastaukset haluttuihin asioihin ja analysointi oli helppoa, kun valittavana oli vain tiettyjä vastausvaihtoehtoja.

3.1 Kyselyn laatiminen

Kyselyllä kerätään ja käsitellään aineistoa kvantitatiivisesti. Etuna kyselytutkimuksessa on mahdollisuus kerätä tehokkaasti laajakin aineisto tutkimuksen tekemiseen. Vastajia voi olla paljon ja kysymysten määrä suuri, mutta hyvin laaditulla kyselyllä saadaan nopeasti vastauksia analysoitavaksi. Haittapuolena taas ei ole varmuutta, että kyselyyn vastaaja on varmasti ymmärtänyt kysymyksen oikein tai että on vastannut rehellisesti esitettyihin kysymyksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 190)

Kysymysten laatimiseen voidaan käyttää monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä sekä sekamuotoisia kysymyksiä. Monivalintakysymyksissä annetaan ennalta määrätyt vastausvaihtoehdot, kun taas avoimissa kysymyksissä vastaajille annetaan vapaus kirjoittaa sanallinen vastaus. Sekamuotoisissa kysymyksissä on sekä ennalta määrättyjä ja vakioituja vastausvaihtoehtoja että avoimia kysymyksiä. Jotta kyselylomake olisi onnistunut, tulisi se laatia kärsivällisen suunnittelun tuloksena, tutkimussuunnitelmaa apuna käyttäen, jotta mitataan siinä määriteltäviä asioita. (Vilka, 2007, 62-63)

Avoimien kysymysten käyttö voidaan perustella sillä, että tahdotaan saada vastaajalta enemmän tietoa, kuin pelkällä monivalintakysymyksellä saavutettaisiin. Avoimella kysymyksellä vastaaja voi kertoa, mitä hänellä on asiasta sanottavana ja mitä hän todella ajattelee asiasta. Vastausten sisältö on avoimissa kysymyksissä hyvin kirjavaa ja luotettavuus voidaan kyseenalaistaa. Näiden vastausten analysoiminen on aikaa vievää ja joskus jopa vaikeita käsitellä. (Hirsjärvi, Remes & Sarjavaara, 1997, 196)

Jotta vastauksia saataisiin, tulee varmistaa vastaajan kiinnostus tai osaaminen kyseiseen aiheeseen sekä mahdollisuus vastata kyselyyn. Jos kutsun kyselyyn on lähettänyt esimerkiksi sähköpostitse, voi olettaa kutsun vastaanottajalla olevan internetyhteys ja näin mahdollista vastata verkkokyselyyn. Kysymysten sisällön ja muotoilun kanssa tulee olla tarkkana ja kannattaakin miettiä, onko vastaus olennainen asia- ja tutkimusongelman selvittämiseksi, mitä tällä kysymyksellä halutaan mitata sekä ovatko kaikki kysymykset tarpeellisia tai jäikö jokin kysymys puuttumaan. Lähetettyä kyselyä ei enää pysty muuttamaan. (Vilka 2007, 64)

Kyselyn mukaan tulee liittää saatekirje, joka antaa vastaanottajalle tutkimuksesta riittävästi tietoa, jotta vastaaja voi päättää, haluaako hän osallistua kyselyyn. Ensivaikutelma on aina tärkeä ja saatekirje antaa tämän kyselylle. Saatteella ja kyselyllä tulisi olla yhtenevä tyyli. Niin saatekirjeessä kuin kyselyssäkin käytetään selvää ja havainnollista ilmaisuja sekä yleiskieltä ikäryhmän mukaisesti. (Vilka, 2007, 65 ja 157)

Jos tutkimukseen osallistujilla on mahdollisuus osallistua arvontaan, tulee selkeästi kertoa, mitä arvonnassa voi voittaa, miten arvontaan osallistuminen tapahtuu ja miten arvonta suoritetaan. Ongelmaksi voi muodostua, onko kyselyyn osallistumien vain pakol-

linen paha, jotta voi olla mukana arvonnassa eikä kyselyyn vastaamista tehdä niin sanotusti tosissaan. Palkinnon toivossa taas voidaan motivoida useampi vastaanottaja osallistumaan kyselyyn ja näin saada parempi otos. (Vilka, 2007, 66)

3.2 Tutkimuksen eteneminen

Opinnäytetyötä varten valitsin vastaanottajat Eläkeliiton (<http://www.elakeliitto.fi/toiminta/piirit/>) ja Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n (myöhemmin EKL) piirien internetsivuilta (https://www.elakkeensaajat.fi/ekl/yhdistykset/piirit_yhdistykset/), joissa on liiton yhdistysten yhteystiedot. Kaikki yhdistykset, joissa oli joko matkavastaavan tai puheenjohtajan sähköpostiosoite otettiin mukaan otantaan. Pois valinnasta jäivät ruotsinkieliset yhdistykset, sillä niitä varten olisi kyselylomake pitänyt kääntää vielä ruotsiksi ja näitä yhdistyksiä oli vain neljä kappaletta.

Valitsin kyselyyni vastaajat Eläkeliiton ja EKL:n sivuilta, sillä ne ovat Suomen suurimmat eläkeläisjärjestöt. Eläkeliitto on Suomen suurin eläkeläisjärjestö, johon kuuluu lähes 130000 jäsentä. EKL on Suomen toiseksi suurin eläkeläisjärjestö ja heillä on jäseniä miltei 85000. Internet-sivujensa mukaan EKL on 55-84-vuotiaiden keskuudessa tunnetuin eläkeläisjärjestö. (Eläkeliitto, 2017, verkkosivut. Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, 2017, verkkosivut)

4 KYSELYN TULOKSET

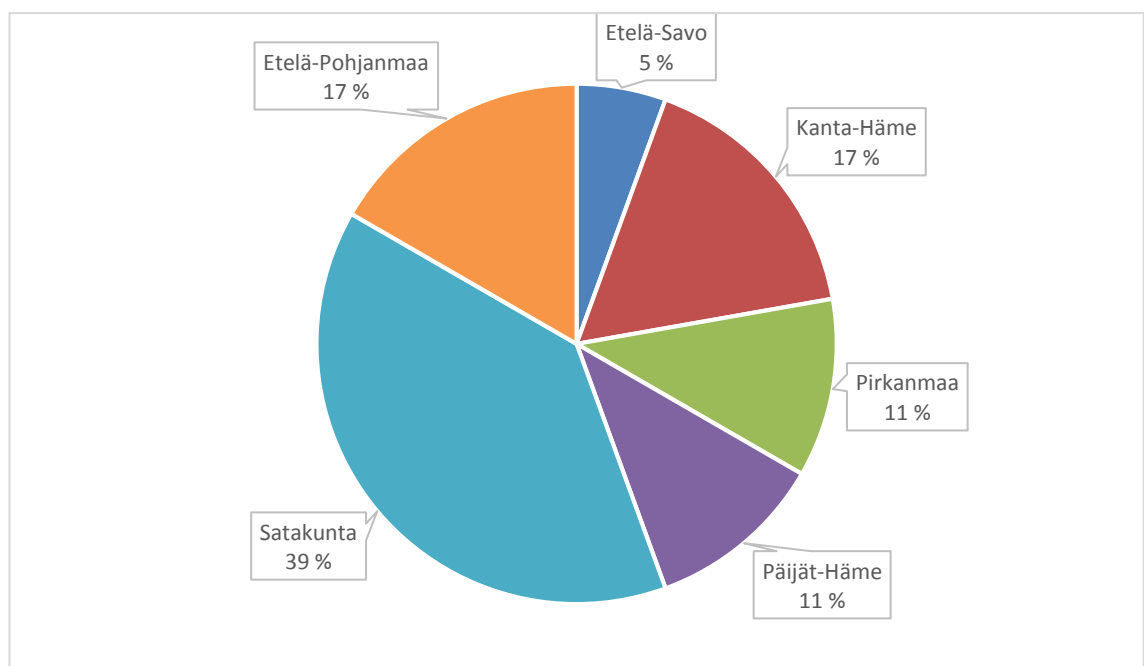
Lähetin sähköpostitse linkin kyselyihin 627 henkilölle. Vanhentuneen osoitteen tai muun syyn takia 15 sähköpostia ei tavoittanut vastaanottajaansa, joten sähköposti tavoitti 612 henkilöä. Kyselyyn vastasi 80 henkilöä eli 12,8 %. Sähköpostissa oli valittavana linkki heille, jotka ovat aiemminkin käyneet Käenkoskella virkistyspäivillä ja heille, joille Käenkosken virkistyspäivät olivat uusi tuttavuus. 80 vastaajasta 20 oli käynyt aiemmin Käenkoskella virkistyspäivillä, 60 vastaajaa ei ollut käynyt aiemmin.

Alla on esitettynä kyselyiden tulokset.

4.1 Aiemmin Käenkoskella virkistyspäivillä käyneet

4.1.1 Kävijät alueittain

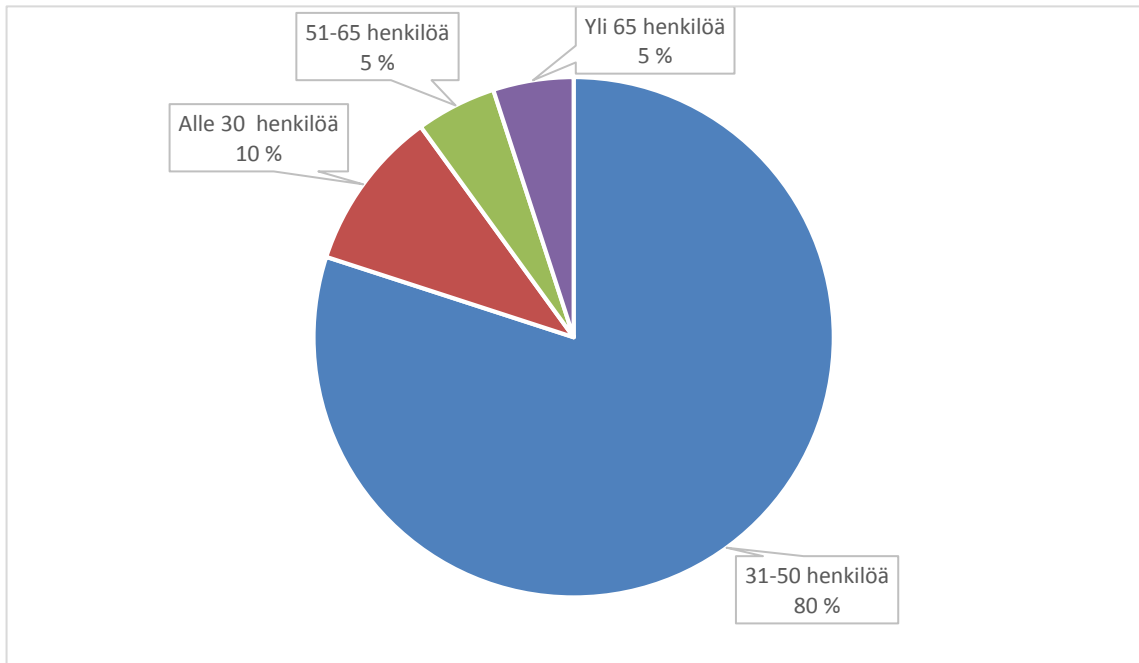
Aiemmin Käenkosken virkistyspäivillä olleita vastaajia oli yhteensä 20. Kyselyyn osallistuneista 18 vastaajaa oli vastannut ensimmäiseen kysymykseen. Näistä vastaajista 39 % oli Satakunnasta, 17 % oli Etelä-Pohjanmaalta, samoin Kanta-Hämeestä. Pirkanmaan osuus vastaajista oli 11 %, kuten myös Päijät-Hämeen. 5 % vastaajista oli Etelä-Savosta.

KUVIO 1. Kävijät alueittain (n=20)

4.1.2 Ryhmän koko

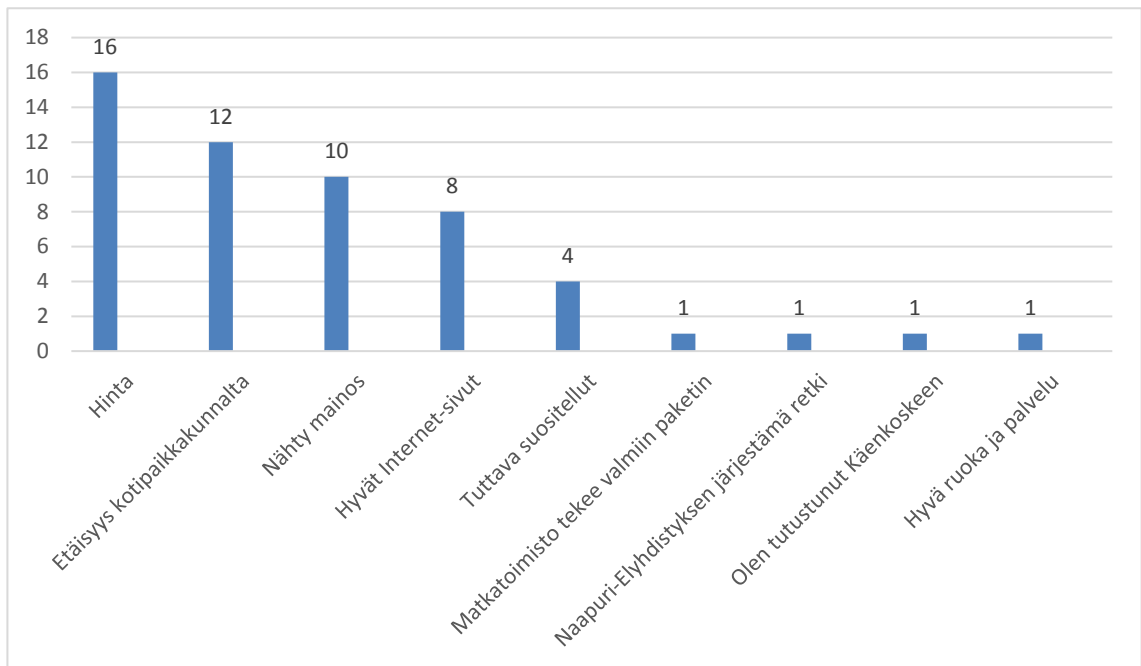
Kaikki kyselyyn osallistuneet olivat vastanneet kysymykseen ryhmän koosta. Ryhmien koot olivat suurimmalla osalla vastaajia 31-50 henkilöä, 16 vastaajan ryhmät olivat tätä kokoa. Alle 30 henkilön ryhmiä oli kahdella vastaajalla ja 51-65 henkilön ryhmiä oli yhdellä vastaajalla, samoin yli 65 henkilön ryhmiä.

KUVIO 2. Ryhmän koko (n=20)

4.1.3 Tärkeimmät vaikuttajat valintaan

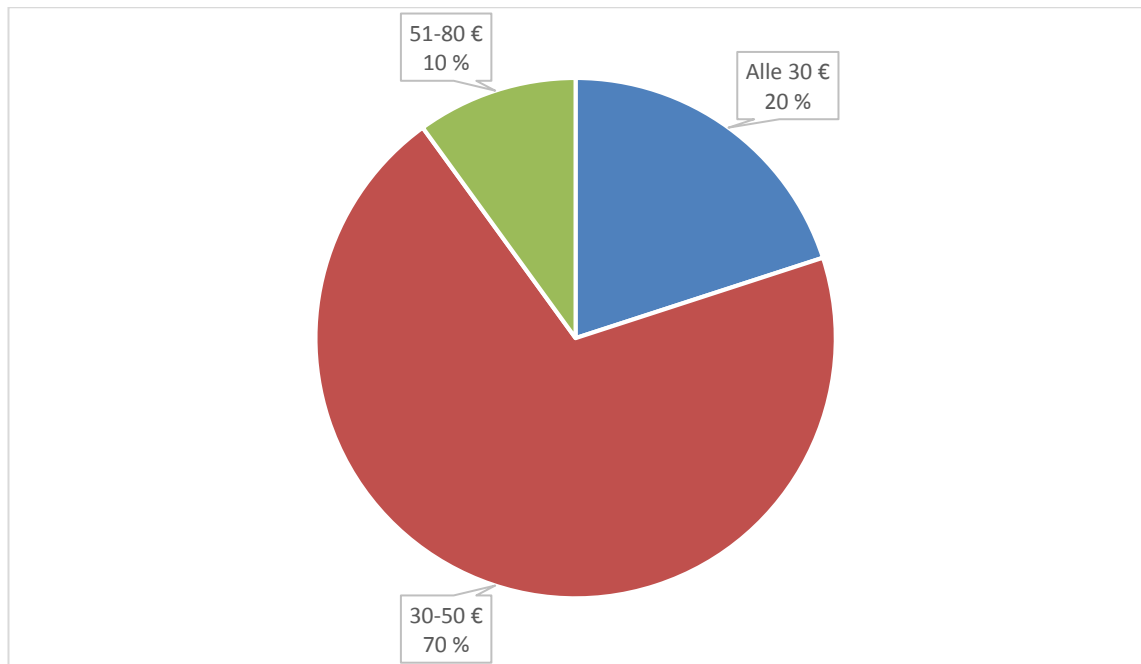
Päiväretken valintaan vaikuttivat eniten hinta, 20 vastaajasta 16 oli tätä mieltä. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin päiväretken viettopaikan etäisyyttä kotipaikkakunnalta ja kolmanneksi tärkeimpänä oli nähty mainos. Muita vaikuttavia tekijöitä olivat hyvät Internet-sivut (8 vastaajaa), tuttava oli suositellut (4 vastaajaa), matkatoimisto tekee valmiin paketin, naapuri ELYhdistyksen järjestämä retki, olen tutustunut Käenkoskeen sekä hyvä ruoka ja palvelu olivat kaikki saaneet yhden vastaajan kannatuksen.

KUVIO 3. Tärkeimmät vaikuttajat valintaan (n=20)

4.1.4 Retken hinta

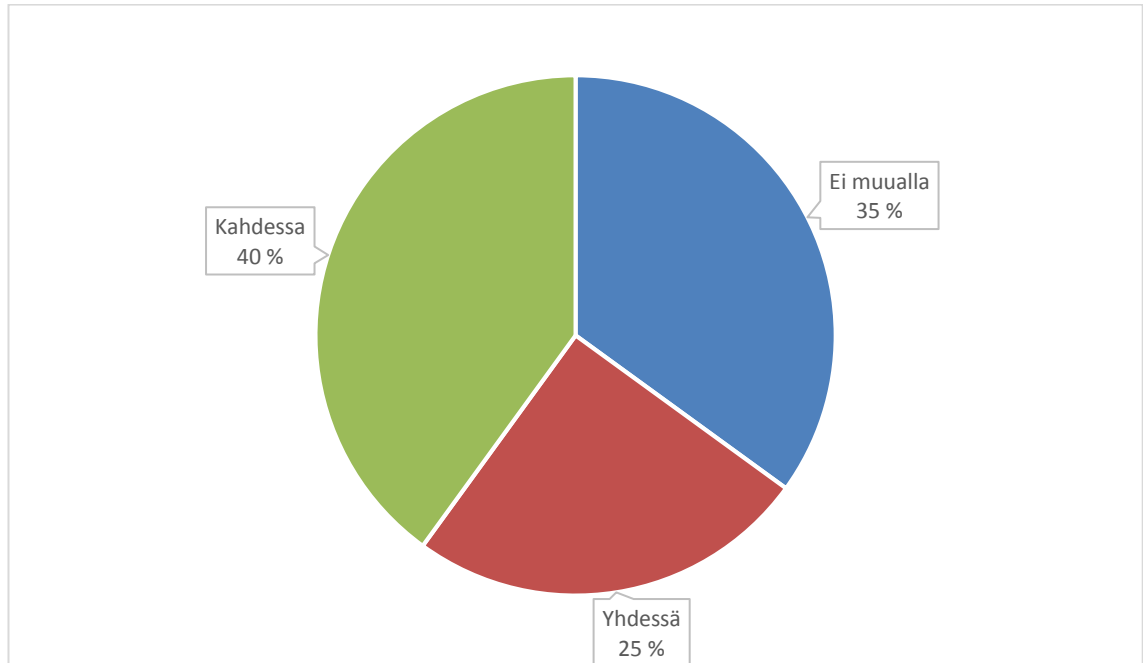
Päiväretki saisi kaikista 20 vastaajan joukosta enemmistön, 14 vastaajan mukaan maksaa 30-50 €/henkilö. Alle 30 €/henkilö tulisi riittää neljän vastaajan ryhmien ja kaksi vastaajaa käyttäisi retkeen 51-80 €.

KUVIO 4. Retken hinta (n=20)

4.1.5 Muut kohteet

Päiväretken lisäksi 20 vastaajasta kahdeksan halusi käydä Käenkosken lisäksi kahdessa muussakin paikassa. Seitsemälle vastaajalle riitti käynti vain Käenkoskella ja viisi vastaajaa halusi käydä lisäksi yhdessä paikassa.

KUVIO 5. Muut kohteet (n=20)

4.1.6 Toiveet virkistyspäiville

Virkistyspäiviin oltiin pääosin tyytyväisiä ja lisäksi kaivattiin vain jotain pientä. 11 vastaajan vastauksista esiin nousi toive paikan esittelystä ja jotain pientä ohjelmaa lisää tai hieman vaihtelua jo olemassa olevaan ohjelmaan. Myös matkan varrelle toivottiin uutta käyntikohdetta, mutta tämä taas on matkanjärjestäjän sisällytettävä ohjelmaan.

4.1.7 Osa-alueiden arviointi

Vastaajilta pyydettiin arvosanaa seuraaviin osa-alueisiin:

- miljöö
- siisteys
- ruoka
- asiakaspalvelu

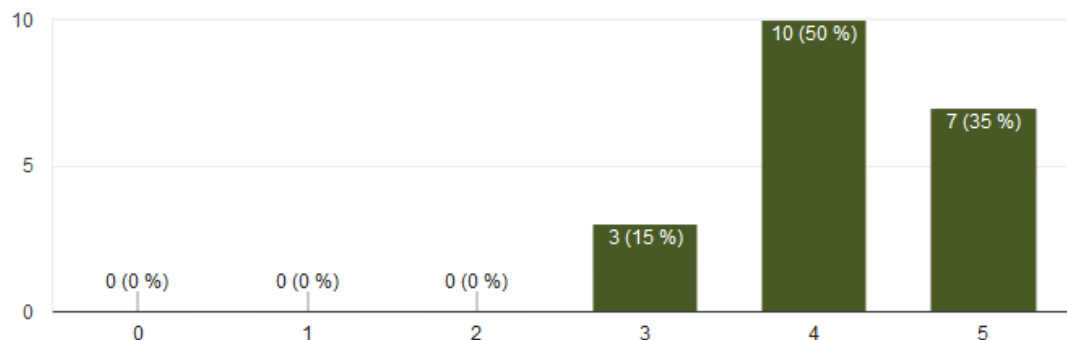
- risteily Vesipääskyllä
- Metsämuseo
- Kesäteatteri
- virkistyspäivä (risteily/ruoka/museo)

Arvosteluasteikkona oli 0=ei osaa sanoa, 1=huono – 5=erinomainen. Miljööseen, siisteyteen, ruokaan, asiakaspalveluun ja Vesipääsky-risteilyyn oltiin pääosin tyytyväisiä. Käynti Metsämuseolla ja kesäteatteri taas jakoivat mielipiteitä. Alla yksityiskohtaisempi katsaus eri osa-alueisiin.

Miljööseen oltiin pääosin oltu tyytyväisiä. Kaikista 20 vastaajasta enemmistö, 10 vastaajaa oli ollut melko tyytyväisiä ja seitsemän vastaajaa oli sitä mieltä, että miljöö on erinomainen. Kolme vastaajaa oli ollut tyytyväisiä miljööseen.

Miljöö

20 vastausta

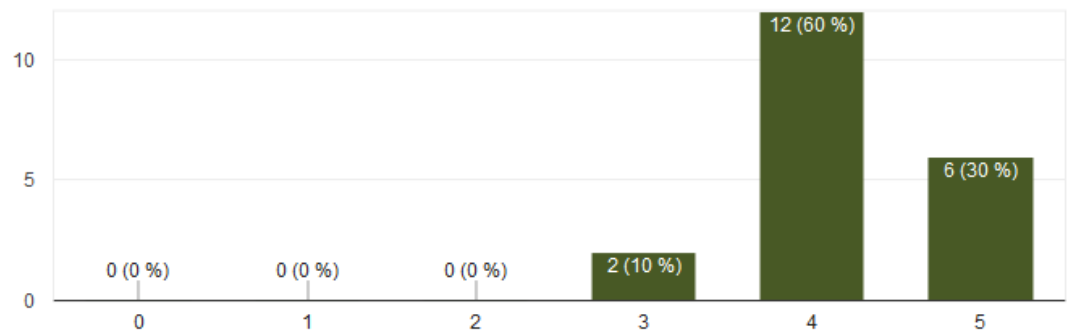

KUVIO 6. Miljöö (n=20)

Siisteyteen oli kaikista 20 vastaajasta enemmistö, 12 vastaajaa oli ollut tyytyväisiä. Kuusi vastaajaa oli sitä mieltä, että siisteys oli ollut erinomaisella tasolla, kun taas kaksi vastaajaa oli ollut melko tyytyväisiä siisteyteen.

Siisteys

20 vastausta

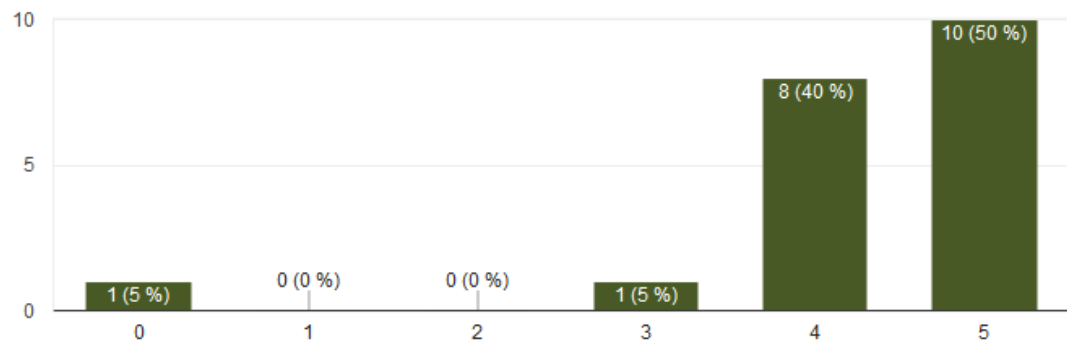

KUVIO 7. Siisteys (n=20)

Ruokaa koskevaan osioon oli 20 vastaajasta puolet vastannut, että ruoka oli ollut erinomaista. Kahdeksan vastaajaa oli ollut tyytyväisiä ruokapuoleen, kun yksi vastaaja oli ollut melko tyytyväinen saamaansa ruokaan. Yksi vastaaja ei osannut sanoa asiaan mielipidettään.

Ruoka

20 vastausta

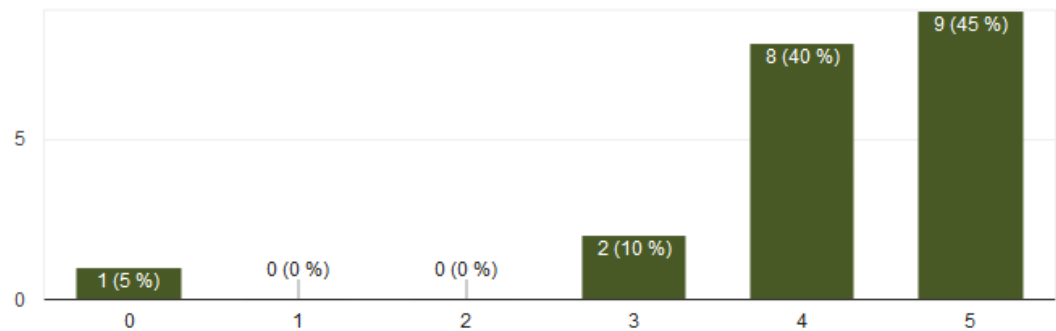

KUVIO 8. Ruoka (n=20)

Asiakaspalvelussa oli yhdeksän vastaajan mielestä onnistuttu erinomaisesti. (n=20). Kahdeksan vastaajaa oli ollut tyytyväisiä asiakaspalveluun. Kaksi vastaajaa oli ollut melko tyytyväisiä saamaansa asiakaspalveluun. Yksi vastaaja ei osannut sanoa mielipidettään.

Asiakaspalvelu

20 vastausta

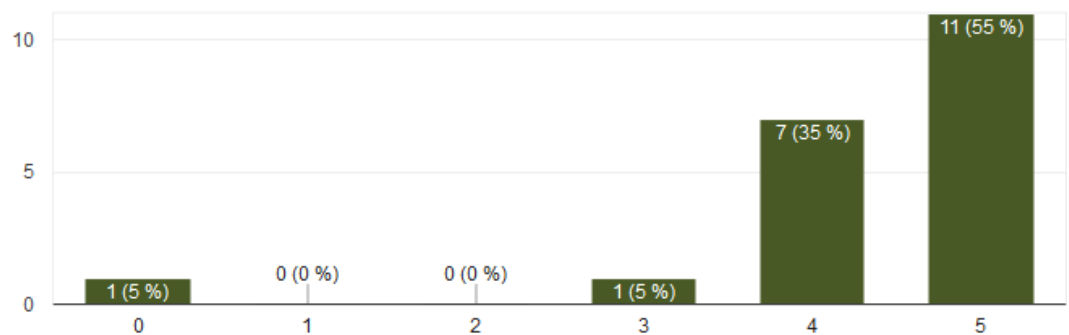

KUVIO 9. Asiakaspalvelu (n=20)

Kaikista 20 vastaajasta 11 oli sitä mieltä, että Vesipääskyllä risteily oli ollut erinomainen kokemus. Seitsemän vastaajaa oli ollut tyytyväisiä risteilyyn. Vain yksi oli ollut melko tyytyväinen. Yksi vastaaja ei osannut sanoa mielipidettään.

Risteily Vesipääskyllä

20 vastausta

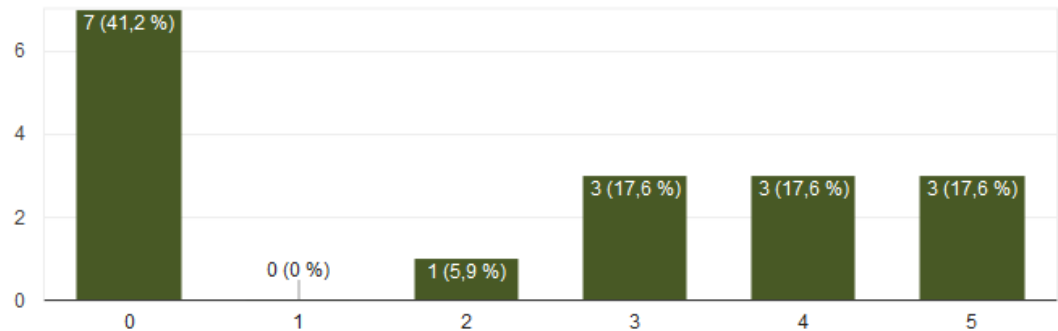

KUVIO 10. Risteily Vesipääskyllä (n=20)

Metsämuseolla käynti oli jakanut mielipiteitä. Seitsemän vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään. Kolmen vastaajan mielestä Metsämuseokäynti oli ollut erinomainen, kolmen vastaajaa oli ollut tyytyväisiä käyntiin ja kolmen vastaajan mielestä käynti oli ollut melko hyvä. Yksi vastaaja piti käyntiä melko huonona.

Metsämuseo

17 vastausta

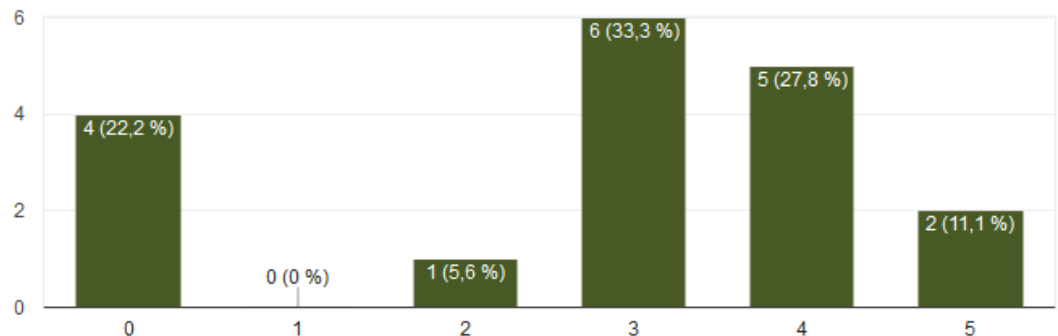

KUVIO 11. Metsämuseo (n=17)

Kesäteatterin osuuteen virkistyspäivässä oli suurin osa 17 vastaajasta, kuusi vastaajaa, ollut melko tyytyväisiä. Viisi vastaaja oli ollut tyytyväisiä teatteriin ja kahden vastaajan mielestä teatteri oli erinomainen. Yhden vastaajan mielestä kokemus oli melko huono. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään.

Kesäteatteri

18 vastausta

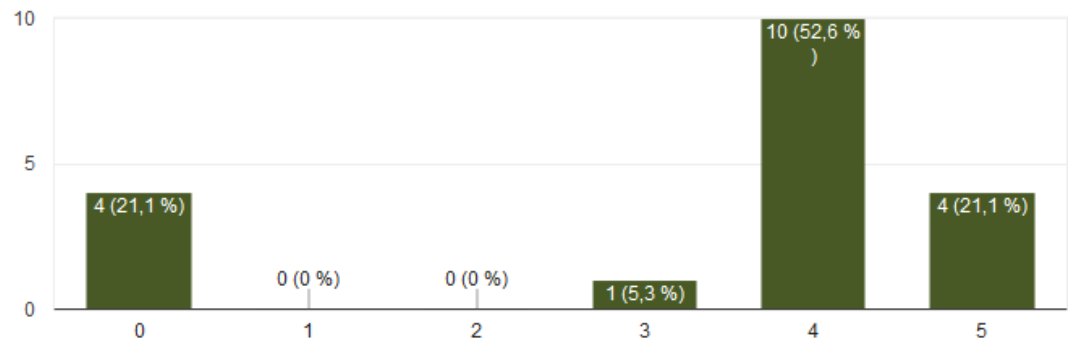

KUVIO 12. Kesäteatteri (n=18)

Virkistyspäiviin, jotka sisältävät risteilyn, ruoan ja metsämuseokäynnin, oli 19 vastaajasta 10 vastaajaa eli suurin osa ollut tyytyväisiä. Neljän vastaajan mielestä virkistyspäivät olivat erinomaiset ja yksi vastaaja oli melko tyytyväinen. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään.

Virkistyspäivä (risteily/ruoka/museo)

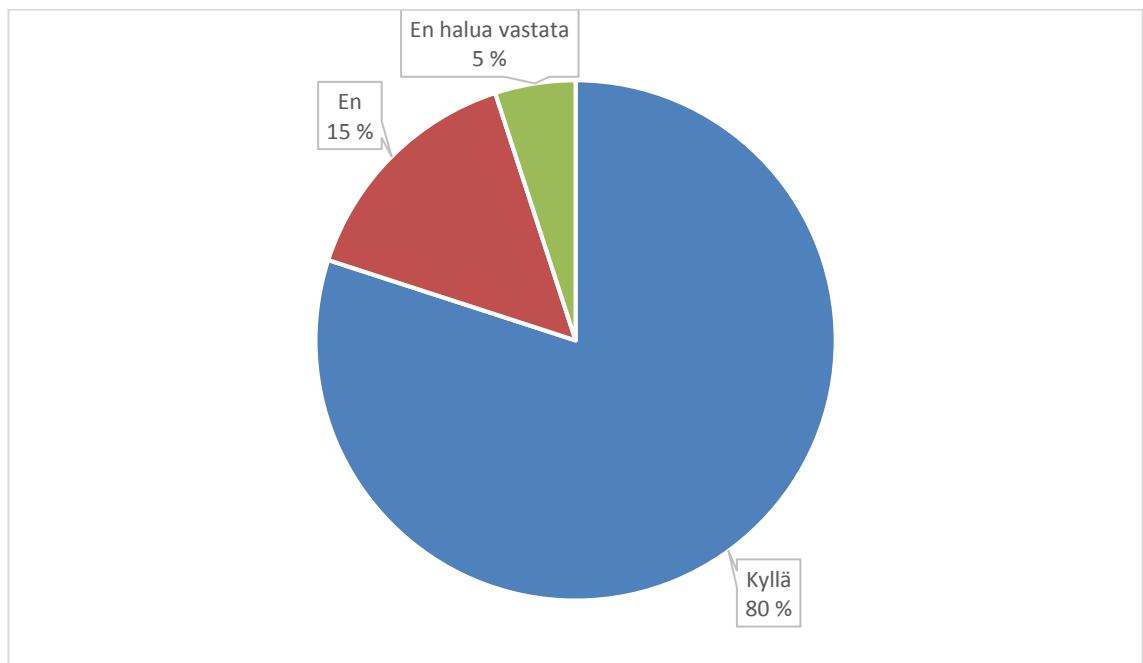
19 vastausta

KUVIO 13. Virkistyspäivä (risteily/ruoka/museo) (n=19)

4.1.8 Suositellut muille

Kaikki olivat vastanneet kysymykseen ovatko he suosittelleet Käenkoskea muille ryhmille. Yksi vastaaja ei halunnut vastata kysymykseen. Kolme vastaajaa ei ollut suositellut Käenkoskea muille ryhmille. 16 vastaajaa oli suositellut Käenkoskea muillekin.

KUVIO 14. Suositellut muille (n=20)

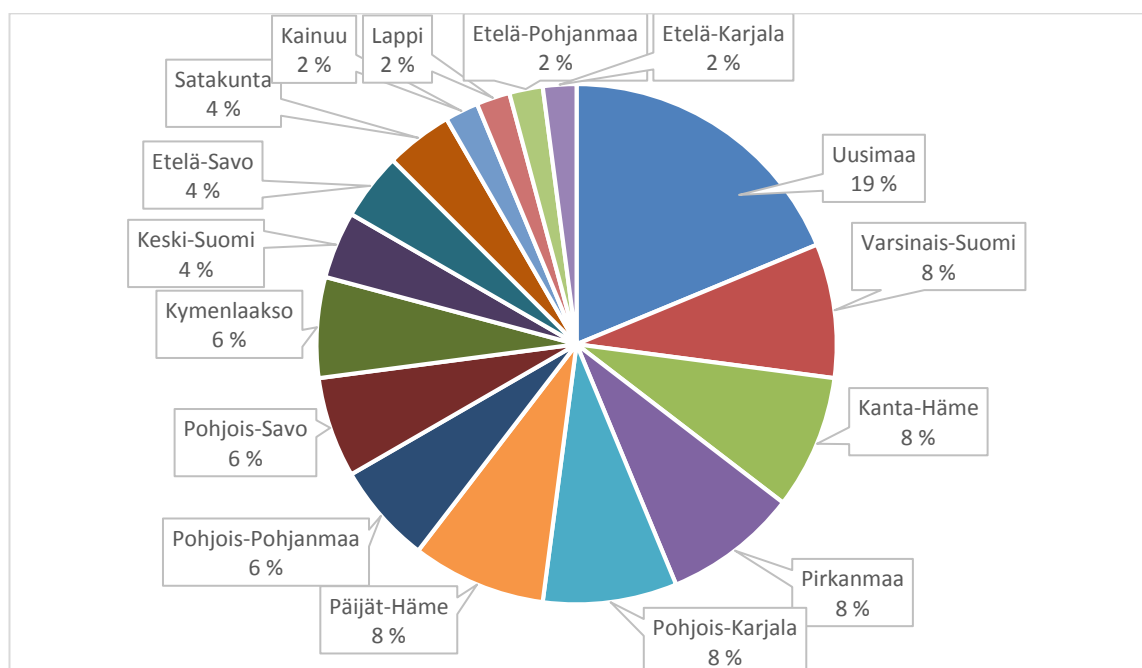
4.1.9 Vapaa sana

Vastaajille annettiin mahdollisuus jättää vapaa sana-osioon terveisiä ja mahdollisuuden käyttikin kuusi vastaajaa. Vastauksista oli pääteltävissä, että virkistyspäivien antiin oltiin pääosin tyytyväisiä ja tanssimahdollisuus oli tervetullut. Ruokailun jonot ja karaoken vetäjä olivat suurimmat puutteet vastaajien mielestä.

4.2 Eivät ole aiemmin käyneet Käenkoskella virkistyspäivillä

4.2.1 Kävijät alueittain

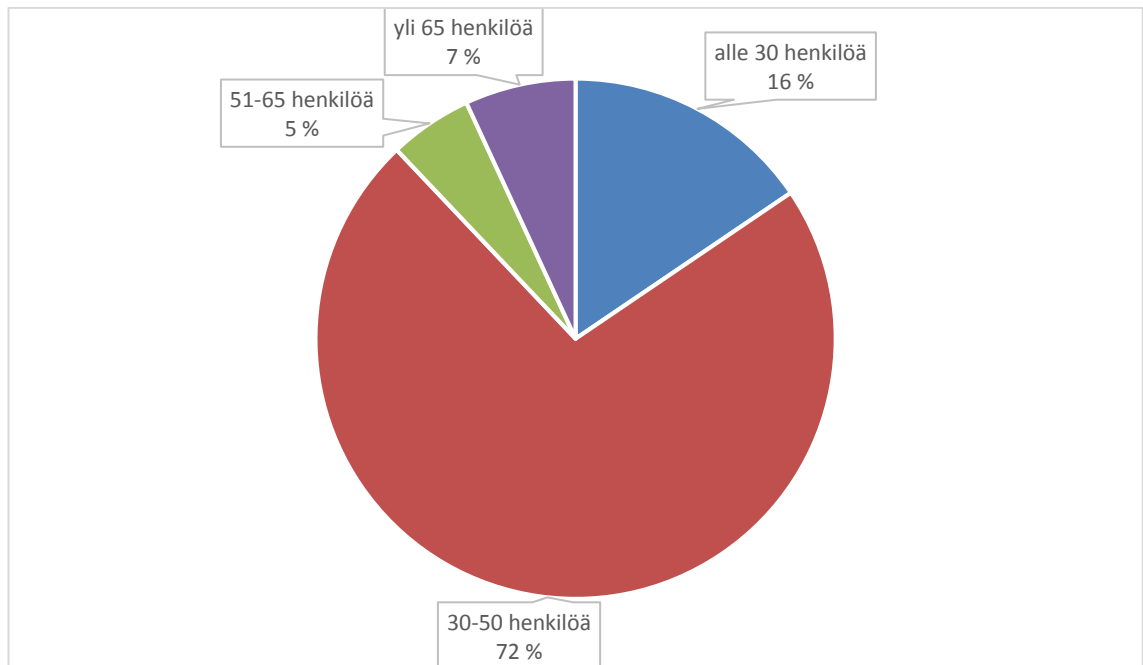
Vastaajia oli melko laajalta alueelta. Eniten vastaajia oli Uudeltamaalta, josta oli yhdeksän vastaajaa. Neljä vastaajaa oli Varsinais-Suomesta, Kanta-Hämeestä, Pirkanmaalta, Pohjois-Karjalasta ja Päijät-Hämeestä. Kolme vastaajaa oli Pohjois-Pohjanmaalta, Pohjois-Savosta ja Kymenlaaksosta. Kaksi vastaajaa oli Keski-Suomesta, Etelä-Savosta ja Satakunnasta. Yksi vastaaja oli Kainuusta, Lapista, Etelä-Pohjanmaalta ja Etelä-Karjalasta.

KUVIO 15 Kävijät alueittain (n=48)

4.2.2 Ryhmän koko

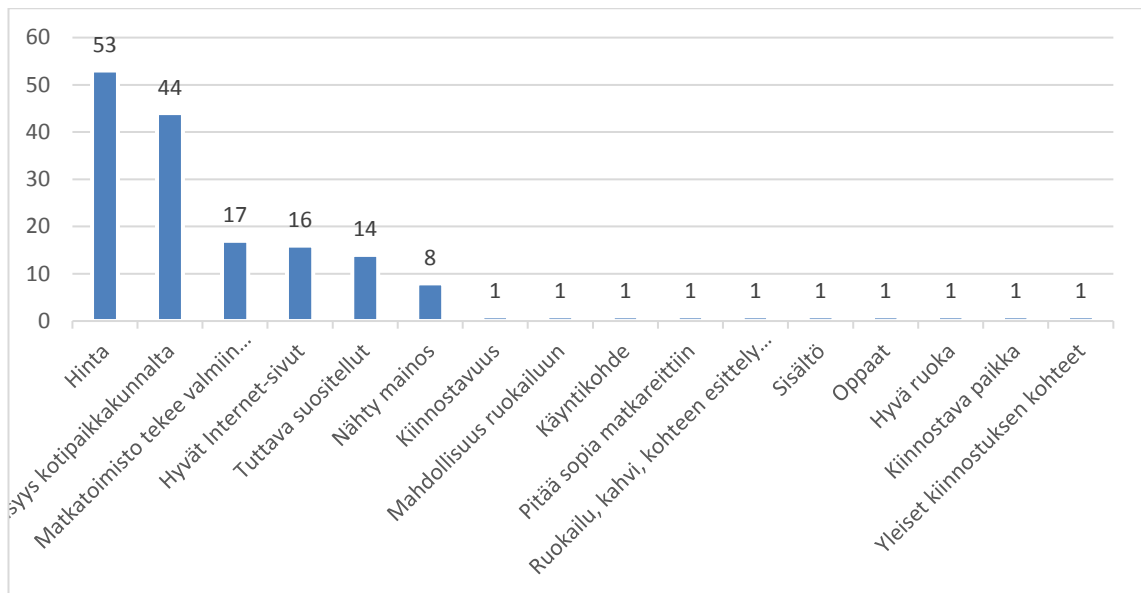
Lähes kaikki, 58 vastaajaa, olivat vastanneet ryhmän kokoa koskevaan kysymykseen. Suurimmalla osalla, 42 vastaajalla, ryhmän koko oli 30-50 henkilöä. Yhdeksällä vastaajalla ryhmän koko oli alle 30 henkilöä. Neljällä vastaajalla ryhmässä oli yleensä yli 65 henkilöä ja kolmella vastaajalla 51-65 henkilöä.

KUVIO 16. Ryhmän koko (n=58)

4.2.3 Tärkeimmät vaikuttajat valintaan

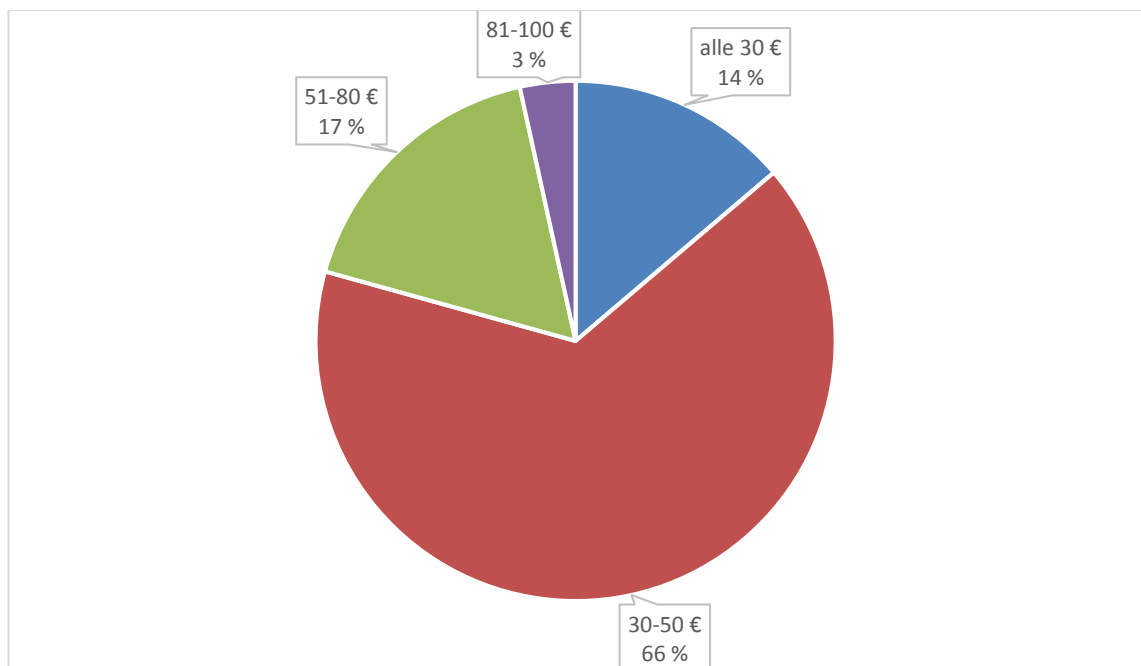
Kolme eniten päiväretken valintaan vaikuttavaa asiaa olivat hinta (53 vastaajaa), etäisyys kotipaikkakunnalta (44 vastaajaa) ja matkatoimiston valmiiksi tekemä paketti (17 vastaajaa). Muita vaikuttajia olivat hyvät Internet-sivut (16 vastaajaa), tuttava suositellut (14 vastaajaa), nähty mainos (8 vastaajaa) ja kiinnostavuus (2 vastaajaa). Yksi vastaaja oli puoltanut mahdollisuutta ruokailuun, käyntikohdetta, sopimista matkareittiin, ohjelmaa, sisältöä, oppaita, hyvää ruokaa, kiinnostavaa paikkaa ja yleisiä kiinnostuksen kohteita.

KUVIO 17. Tärkeimmät vaikuttajat valintaan (n=58)

4.2.4 Retken hinta

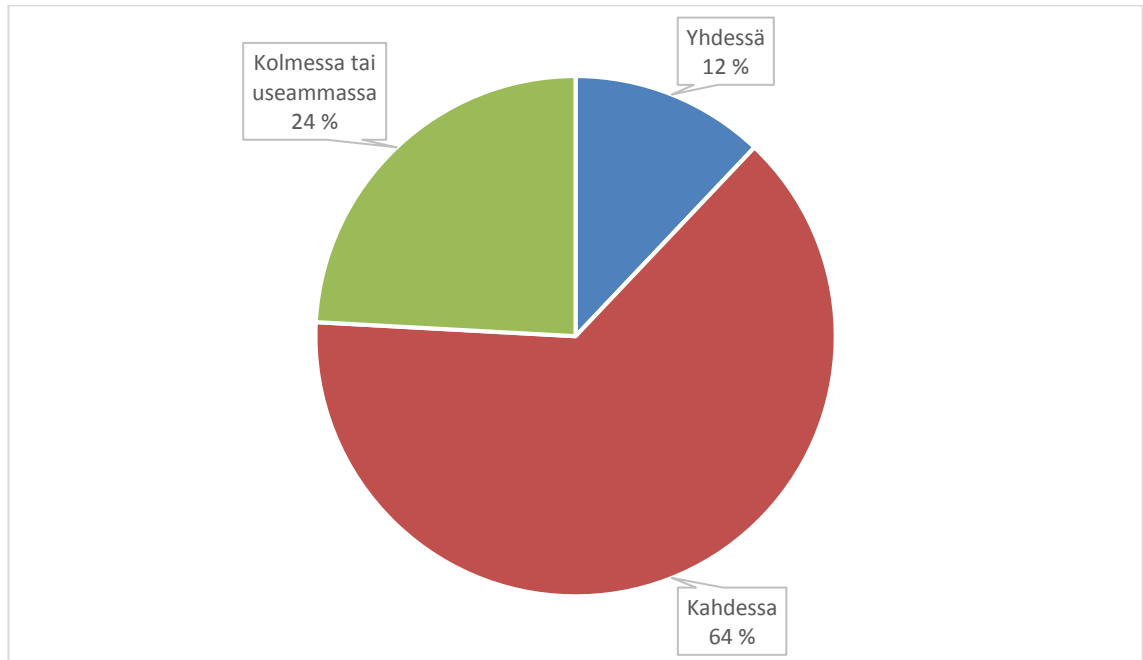
38 vastaajaa, eli suurin osa, oli vastannut, että päiväretki ilman kuljetusta saisi maksaa 30-50 € per henkilö. Kymmenen vastaajan mielestä 51-80 € on sopiva hinta henkilöä kohti. Kahdeksan vastaajan mukaan päiväretki saisi maksaa alle 30 € ja kahden vastaajan mukaan 81-100 €.

KUVIO 18. Retken hinta (n=58)

4.2.5 Muut kohteet

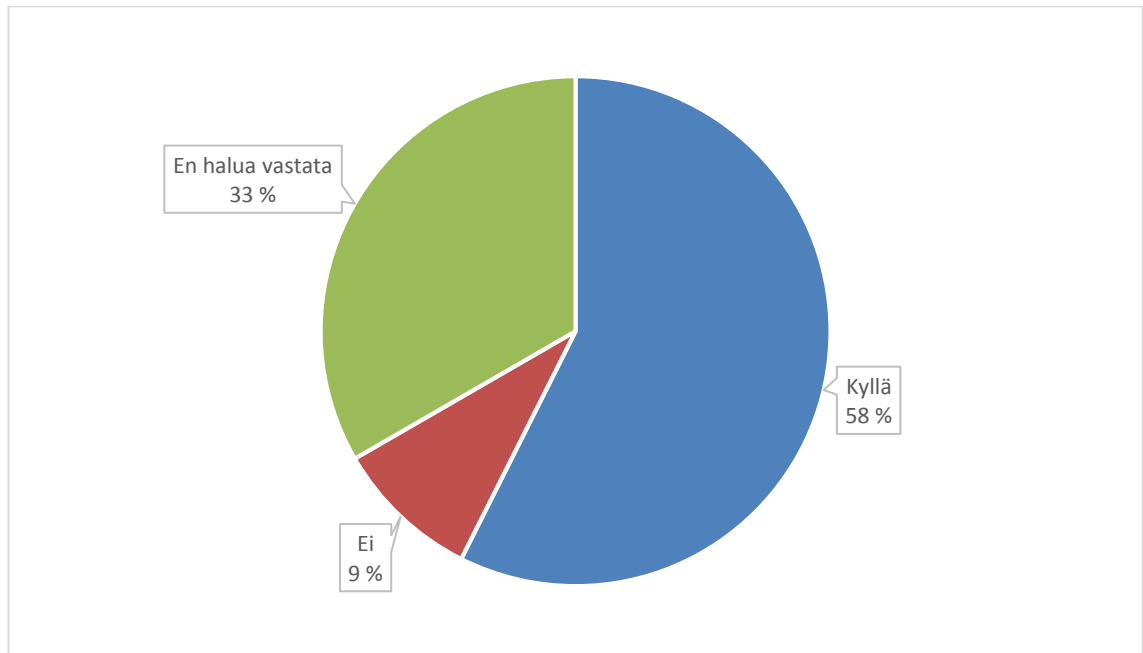
Suurin osa vastaajista, 37 vastaajaa, haluaisi päiväretkellä käydä kahdessa paikassa. 14 vastaajaa halusi käydä kolmessa tai useammassa paikassa ja seitsemän vastaajaa haluaisi käydä vain yhdessä kohteessa.

KUVIO 19. Muut kohteet (n=58)

4.2.6 Käenkoski vaihtoehtona virkistyspäiville

Kysymyksen ohkeen laitettiin linkki Käenkosken kotisivuille <http://kaenkoski.fi> ja kysyttiin olisiko tämän näköinen paikka mahdollinen virkistyspäivien viettoon. 31 vastaajaa piti paikkaa mahdollisena ja viisi ei pitänyt. 18 vastaajaa ei halunnut vastata kysymykseen.

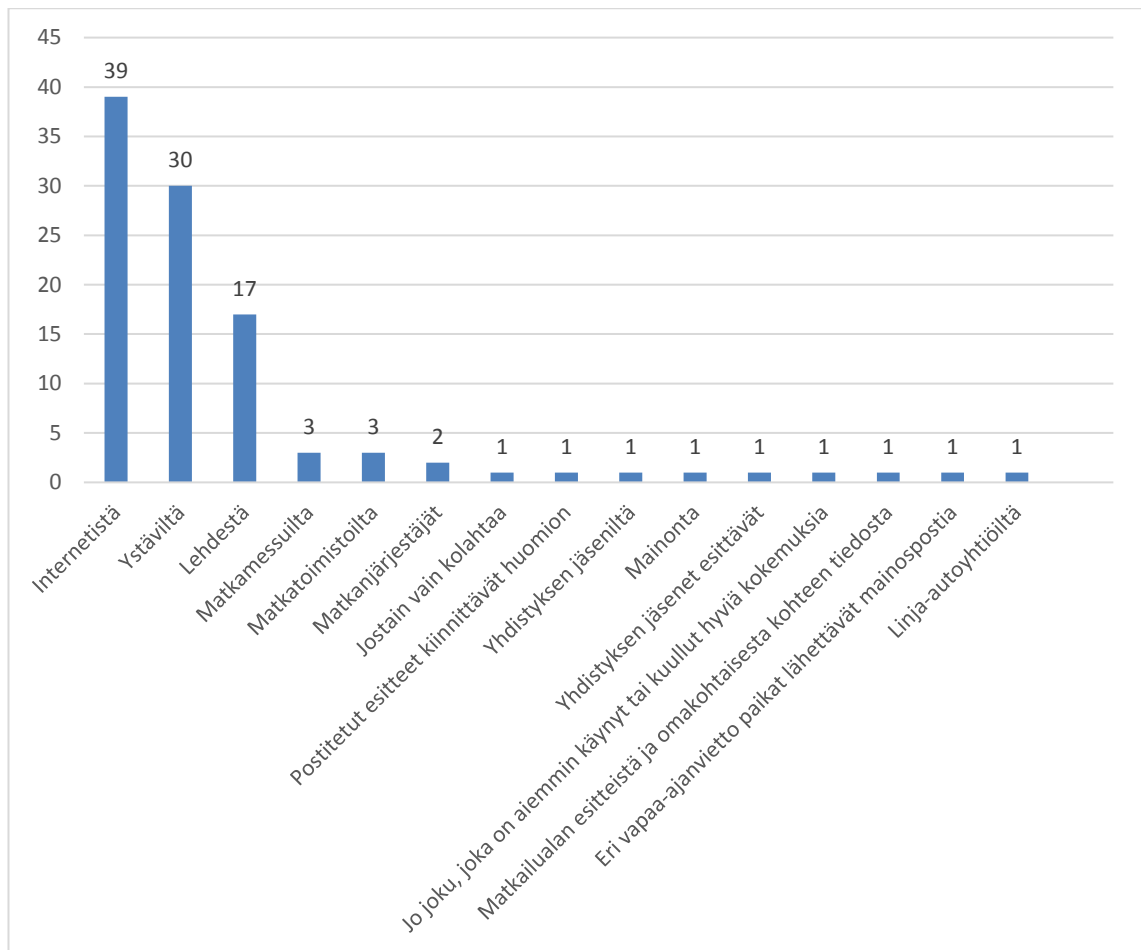
KUVIO 20. Käenkoski mahdollinen vaihtoehto (n=54)

4.2.7 Mielenkiinnon herättäjä

Kun kysyttiin, mikä herättää vastaajien mielenkiinnon uutta paikka valitessa olivat hinta ja palvelujen laatu useimmin mainittuina. Myös itse paikka, yöpymismahdollisuus ja tarjoilut olivat tärkeitä.

4.2.8 Uusien matkakohteiden löytäminen

Suurin osa vastaajista löysi uusia matkakohteita Internetistä, ystäviltä ja lehdestä. Osa vastaajista oli löytänyt uuden kohteen matkamessuilta ja matkanjärjestäjiltä. Osa vastaajista oli saanut idean vastaanotettuaan postitettuja esitteitä, jotka kiinnittävät huomion, yhdistyksen jäseniltä, kun joku on käynyt aiemmin tai kuullut hyviä kokemuksia, matkailualan esitteistä ja myös kun eri vapaa-ajanviettopaikat ja linja-autoyhtiöt ovat lähettäneet mainospostia.

KUVIO 21. Uusien kohteiden löytäminen (n=58)

4.2.9 Radiokanavat ja lehdet tietolähteinä

Kysyttäessä, mistä lehdestä tai miltä radiokanavalta on tietoa saatu, olivat vastaajat saaneet informaation todella useista eri lehdistä, vain muutamat olivat kertoneet saaneensa idean radiosta. Eläkeliiton ja Eläkkeensaajien lehdet nousivat useamman kerran esiin.

5 POHDINTA

Kyselyillä saadut vastaukset olivat sitä, mitä toimeksiantaja oli odottanutkin. Hinta virkistyspäiville on ollut samaa luokkaa, kuin suurin osa ryhmistä on ollut valmis käyttämään retkeen, joten tähän ei ole suunnitteilla muutoksia suuntaan tai toiseen. Eläkeliiton ja Eläkkeensaajien lehdissä ei tänä vuonna ollut mainosta ja sen olivat myös vastaajat huomanneet, joten seuraavina vuosina mainos saatetaankin laittaa jälleen.

Kuten tutkimuksesta pystyttiin päättämään, ryhmät käyvät päiväretkillään useammasakin paikassa. Toimeksiantaja kertoi, että kauempaa tulevat ryhmät saattavat poiketa matkan varrella museoissa, kahviloissa, käsityökaupoissa tai muissa vastaavissa kohteissa. Parkanossa käydään esimerkiksi käsitöiden erikoisliike Lankasuulissa, Parkanon automuseossa, Anne Mattilan taidekahvilassa. Lähellä on myös Ikaalisten kylpylä, jossa usein majoitutaan, jos matka kestää useamman päivän. Majoitustiloja Parkanossa ei juurikaan suurille ryhmille ole ja tätä osa-aluetta kannattaisi lähteä kehittämään yhdessä kaupungin ja muiden matkailu- ja majoitusyrittäjien kanssa. Käenkoskella pystyy majoittumaan asuntoautossa, mutta se ei palvele ryhmien tarvetta.

Kotimaan matkailu-lehti on kirjoittamassa juttua Käenkoskesta ja näin tavoitetaan jälleen suuret määrät mahdollisia uusia ryhmiä. Tutkimuksesta selvisi, että ideoita matkakohteisiin saadaan paljon eri lehdistä ja Kotimaan matkailu-lehti ilmestyy koko Suomessa. Anne Mattilan taidekahvilan kanssa on suunniteltu yhteistyötä kohteen lisäämiseksi virkistyspäivän ohjelmaan, sillä monet poikkeavat taidekahvilassa joka tapauksessa matkallaan. Myös Matkapoikien kanssa on kehitteillä yhteistyötä, josta ei vielä ollut tarkempaa tietoa antaa ulkopuolisille. Uusia yhteistyökumppaneita mietitään paljon, mutta kumppanin pitäisi olla valmis ottamaan vastaan 50-100 henkilön ryhmiä toukokuun alusta syyskuun loppuun asti. Usein yhteistyösuunnitelmat ovat kaatuneet siihen, ettei kumppaniehdokas joko ole auki koko kesää, heillä ei ole tarpeeksi henkilökuntaa tai kapasiteettia ottaa niin suurta ryhmää vastaan.

Internet-sivujen päivitys on myös suunnitelmissa. Nykyiset sivut kyllä ajavat vielä asiansa, mutta sivuston uudistaminen kuitenkin antaisi mahdollisuuden selkeyttää ja parantaa niiden käyttöä myös eläkeläisiä ajatellen, vaikka nykypäivän eläkeläiset ovatkin jo melko taitavia Internetinkin käytössä.

Vastauksista nousi esiin toive oppaasta Vesipääsky-risteilylle ja Metsämuseolle, mutta risteilylle on jo varattavissa opas ja toimeksiantaja myös itse kertoo risteilyn edetessä paikan historiasta. Parkanon kaupunki on järjestänyt Metsämuseolle oppaan, mutta jotain ohjelmaa voisi ajatella järjestettävän lisäksi myös Metsämuseon päähän. Parkanon kaupunki vastaa Metsämuseosta ja heillä on suunnitelmissa kehittää toimintaa.

Ruokailuun jonottamisesta oli annettu palautetta, mutta toimeksiantaja kertoi, että eläkeläisryhmät ovat usein liian ajoissa paikalla ja kun kaikki heti saavuttuaan lähtevät ruokailemaan, syntyy jonoja. Ryhmille on tiedotettu, että paikalle ei kannata saapua jopa tuntia etukäteen vaan ilmoitettuna aikana, jotta ruokailut ja muut aktiviteetit saadaan hoidettua aikataulussa, eikä näin ollen turhaa jonottamista syntyisi.

Kesäteatteri Parkka-teatterissa on paljon kävijöitä ja kattamalla tämän ulkoilmateatterin saataisiin sinnekin lisää kävijöitä ja toimeksiantaja kertoi, että sinne saataisiin sen ansiosta myytyä vieläkin enemmän lippuja virkistyspäivien kautta. Kesäteatteri kuitenkin toimii itsenäisesti, eikä ole niin sanotusti Käenkosken vastuulla.

5.1 Suositukset toimeksiantajalle

Edellä on jo mainittu mahdollisista yhteistyömahdollisuuksista, mutta itse suosittelisin tutkimuksen perusteella toimeksiantajalle lisäksi vielä seuraavaa:

- Parkanon kaupungin kanssa pitäisi tehdä yhteistyötä enemmän Metsämuseon kehittämiseksi. Vaikka paikalla onkin kaupungin järjestämä opas, voisi Käenkoskelle palkata kesäksi jonkun nuoren risteilylle mukaan oppaaksi ja hän voisi johdattaa ryhmää myös Metsämuseolla. Opasta oli saadussa palautteessa toivottu. Palkkaamalla opas, joka toimisi sekä risteilyllä, että museolla saataisiin yhtenevä opastus.
- Lähialueiden yritykset, joissa eläkeläismatkailijat käyvät matkoillaan, voisivat järjestää tarjouksia tai vaikkapa pienen matkareittikilpailun, jossa voitaisiin kerätä esimerkiksi leimoja passiin ja tällä passilla voisi saada vaikkapa alennusta joko Käenkoskelta tai muista reitin yrityksistä. Näin saataisiin matkailijat houkuteltua keskustaan ja käyttämään kaupungin muidenkin yritysten palveluita. Useat ryhmät kun käyvät matkoillaan useammassa paikoissa niin saataisiin lisää kävijöitä.

6 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimusta tehdessä pyritään saamaan siitä totuudenmukainen ja luotettava. Validiteetti - eli oikeiden asioiden tutkiminen tutkimusongelman kannalta ja reliabiliteetti - eli tutkimustuloksen pysyvyys ovat tutkimuksen luotettavuuden mittaamiseen käytettäviä käsitteitä. Validiteetti todentaa, että on mitattu sitä mitä pitikin. Validiteetti voidaan varmistaa oikean tutkimusmenetelmän valinnalla, oikean mittarin käytöllä sekä oikeiden asioiden mittaamisella. Reliabiliteetin todentamiseksi toistetaan tutkimus ja samat kysymykset esittämällä saadaan samat vastaukset. Oman työn validiteetin ja reliabiliteetin takaamiseksi riittävät eri vaiheiden dokumentointi ja perustellut ratkaisut, joiden avulla voidaan todeta prosessin aukottomuus. (Kananen, 2008, 79,81-83)

Tutkimuksessa saadut vastaukset vahvistivat toimeksiantajan omaa käsitystä virkistyspäivien onnistumisesta. Kyselyssä saadut vastaukset olivat näin ollen melko luotettavia, kun mitään kovin yllättäviä eroavaisuuksia ei noussut esiin. Mahdollisuutta kyselyn uudelleen tekemiseksi reliabiliteetin todentamiseksi ei ollut, mutta vastausten samansuuntaisuus antoi ymmärtää, että vastaukset ovat todenmukaisia. Toimeksiantajan kanssa suunnitellut kysymykset varmistivat, että tutkimme oikeita asioita ongelman kannalta ja näin ollen tulokset vastaisivat tähän ongelmaan ja varmistivat tutkimuksen validiteetin.

Kysymyksiä suunniteltaessa olisi voitu saada vielä parempia tuloksia vastausvaihtoehtoja tarkentamalla. Kysyttäessä matkan valintaan vaikuttavista tekijöistä, oli yhtenä vaihtoehtona ”Etäisyys kotipaikkakunnalta”, mutta sen tarkemmin ei huomattu kysyä, mikä olisi sopiva etäisyys kotipaikkakunnasta tai kuinka pitkälle ollaan valmiita retkillä matkustamaan.

Koska kysely lähetettiin matkoista vastaaville henkilöille, tai puheenjohtajille jos ei ollut erikseen nimitettyä matkavastaavaa, voitiin olettaa, että kysymyksiin vastaajalla oli tietoa matkoihin, matkareitteihin ja niiden valintaan liittyvissä asioissa.

LÄHTEET

Albanese, P. & Boedeker, M. 2003. 2. painos. Matkailumarkkinointi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Eläketurvakeskus, Keskieläke 1632 euroa kuukaudessa. 30.3.2017. Luettu 24.7.2017. <http://www.etk.fi/tiedote/keskielake-1-632-euroa-kuukaudessa/>

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry. Etusivu. 2017. Luettu 22.7.2017. <https://www.elakkeensaajat.fi/>

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry. Yhdistykset. 2017. Luettu 22.7.2017. https://www.elakkeensaajat.fi/ekl/yhdistykset/piirit_yhdistykset/

Frilander, J. 2013. Seniorit valtaavat matkailumarkkinoita kovaa vauhtia. Luettu 22.9.2017. <https://yle.fi/uutiset/3-6842057>

Heinonen, A. & Mikkonen, J. 2017. Eläkeläisten into ulkomaille kasvanut roimasti. Luettu 22.9.2017. <http://www.savonsanomat.fi/kotimaa/El%C3%A4kel%C3%A4isten-into-ulkomaille-kasvanut-roimasti/875175>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. 13. uud. painos. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

If vahinkovakuutusyhtiö. Suomalaiseläkeläiset ovat onnellisia. 18.3.2014. Luettu 22.9.2017. <https://www.if.fi/web/fi/tietoaifista/ajankohtaista/pages/suomalaiselakelaiset-ovat-onnellisia--.aspx>

Kalenoja, H., Kiiskilä, K. & Heikkilä, K. 2009. Liikkuminen vapaa-ajalla. Tutkimus vapaa-ajan matkojen ominaisuuksista ja vapaa-ajan matkoihin vaikutettavuudesta. Tiehallinnon selvityksiä 28/2009. Helsinki: Tiehallinto. Ladattavissa https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf2/3201142-v-liikkuminen_vapaa-ajalla.pdf

Kananen, J. 2008. Kvantti. Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Konttinen, P., apulaisohjaaja. ”Kesäillan valssi Parkano”, sähköpostiviesti, paivi.konttinen@yle.fi, luettu 7.8.2017.

Krons, M. 2003. Seniorin opas. Vinkkejä/palveluja/terveyttä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Pahkinen, E. 2012. Kyselytutkimusten otantamenetelmät ja aineistoanalyysi. Jyväskylä: Jyväskylä University Library Publishing Unit.

Puustinen, A. & Rouhiainen U-M. 2007. Matkailumarkkinoinnin teorioita ja työkaluja. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Tilastokeskus. Käsitteet, Eläkeläinen. n. d. Luettu 29.9.2017. <http://www.stat.fi/meta/kas/elakelainen.html>

Tilastokeskus. Väestö. Päivitetty 3.4.2017. Luettu 20.7.2017. http://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html

Tuomisto, A. Toimitusjohtaja. 2016. Haastateltu 23.2.2016. Haastattelija Pihlajaviita, N. Parkano.

Tuomisto, T. Markkinointipäällikkö. 2017. Haastateltu 23.2.2017 ja 24.7.2017. Haastattelija Pihlajaviita, N., Parkano.

Työeläke.fi. Eläkkeet eri elämäntilanteissa. Päivitetty 28.8.2017. Luettu 29.9.2017. <https://www.tyoelake.fi/elakkeet-eri-elamantilanteissa/vanhuuselake-ikaluokilla-omaelakeikansa/>

Visit Finland. Esteettömät matkailupalvelut. n. d. Luettu 2.10.2017. <http://www.visitfinland.fi/tuoteteemat-ja-tyokalut/matkailupalvelujen-esteettomyys/>

Yle Asiakaspalvelu, ”Vastaus 21.7.2017 lähettämääsi Ohjelma: Kesäillan valssi tv Yle TV2 -yhteydenottoon”, sähköpostiviesti, ohjelmapalaute@yle.fi, luettu 24.7.2017.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake Käenkosken virkistyspäivillä aiemmin käyneille

Osio 1/2

1 (5)

Käenkosken virkistyspäivät

Tällä kyselyllä tahdomme selvittää, millaisina olette kokeneet Käenkosken virkistyspäivät. Vastatkaa alla oleviin kysymyksiin ja jättämällä yhteystietonne viimeisessä osiossa, voitte halutessanne osallistua 50 hengen Vesipääskyristeilyn arvontaan.

Miltä alueelta ryhmänne on

1. Ahvenanmaa
2. Etelä-Karjala
3. Etelä-Pohjanmaa
4. Etelä-Savo
5. Kainuu
6. Kanta-Häme
7. Keski-Pohjanmaa
8. Keski-Suomi
9. Kymenlaakso
10. Lappi
11. Pirkanmaa
12. Pohjanmaa
13. Pohjois-Karjala
14. Pohjois-Pohjanmaa
15. Pohjois-Savo
16. Päijät-Häme
17. Satakunta
18. Uusimaa
19. Varsinais-Suomi

2 (5)

Minkä kokoinen ryhmä on yleensä ollut?

- alle 30 henkilöä
- 31-50 henkilöä
- 51-65 henkilöä
- yli 65 henkilöä

Kolme tärkeintä päivätien valintaan vaikuttavaa asiaa.

- Hinta
- Etäisyys kotipaikkakunnalta
- Nähty mainos
- Tuttava suositellut
- Matkatoimisto tekee valmiin paketin
- Hyvät Internet-sivut
- Muu...

Paljonko retki saa maksaa ilman kuljetusta? €/henkilö

- alle 30 €
- 30-50 €
- 51-80 €
- 81-100 €
- yli 100 €

Risteily Vesipääskyllä

4 (5)

	0	1	2	3	4	5	
ei osaa sanoa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	erinomainen

Metsämuseo

	0	1	2	3	4	5	
ei osaa sanoa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	erinomainen

Kesäteatteri

	0	1	2	3	4	5	
ei osaa sanoa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	erinomainen

Virkistyspäivä (risteily/ruoka/museo)

	0	1	2	3	4	5	
ei osaa sanoa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	erinomainen

Oletko suositellut Käenkoskea muille ryhmille?

- Kyllä
- En
- En halua vastata

Vapaa sana

Pitkä vastausteksti

.....

Jos haluatte osallistua 50 hengen risteilyn arvontaan, jättäkää alle yhteystietonne. Yhteystietoja käytetään vain arvontaan, eikä niitä voida yhdistää vastauksiin tai käytetä muihin tarkoituksiin.

Annettuanne yhteystietonne, painakaa "Lataa", jolloin vastauksenne tallentuvat. Kiitos!

Nimi, osoite, puhelinnumero, sähköposti, yhdisyksen nimi

Pitkä vastausteksti

Liite 2. Aiemmin virkistyspäivillä käyneiden vapaan sanan osuus toiveista virkistyspäivien ohjelmaan

Mitä toivotte virkistyspäiviin lisää

1(1)

11 vastausta

Oikein hyvin järjestetty

Ei lisättävää.

Ohjelma on ollut hyvin kattava.

Joku uusi käyntikohde matkan varrelta

Risteily Vesipääskyllä Metsähallituksen museolle oli hieno.

Retkeä Vesipääskyllä

Katettua kesäteatteria

pientä ohjelmaa ja talon esittely

Vaihtelua ohjelmaan

Ei osaa sanoa

aurinko riittää, kaikki muuten hyvin

Liite 3. Vapaan sanan osuus

Vapaa sana

1(1)

6 vastausta

Virkistys päivä-tapahtuma on ideana hyvä.

Sinulle kaikkea hyvää!

Kaikkea hyvää Sinulle!

Karaoke päivillä tehokkaammaksi, vetäjä paikalla niin laulajat osallistuisivat enemmän, tanssin aikana olisi ei tanssijoille ohjelmaa.

jos on paljon ryhmiä tulossa, pitäisi tuloaika olla jaksotettu, ruokajonojen takia

kiitos hauska päivästä ja tanssimahdollisuudesta

Liite 4. Mahdollisten uusien kävijöiden kyselylomake

Osio 1/2

1 (3)

Virkistyspäivät

Tällä kyselyllä tahdomme selvittää, millaisia odotuksia Teillä on virkistyspäiville. Vastatkaa alla oleviin kysymyksiin ja jättämällä yhteystietonne viimeisessä osiossa, voitte halutessanne osallistua 50 hengen Vesipääsky-risteilyn arvontaan.

Miltä alueelta ryhmänne on?

1. Ahvenanmaa
2. Etelä-Karjala
3. Etelä-Pohjanmaa
4. Etelä-Savo
5. Kainuu
6. Kanta-Häme
7. Keski-Pohjanmaa
8. Keski-Suomi
9. Kymenlaakso
10. Lappi
11. Pirkanmaa
12. Pohjanmaa
13. Pohjois-Karjala
14. Pohjois-Pohjanmaa
15. Pohjois-Savo
16. Päijät-Häme
17. Satakunta
18. Uusimaa
19. Varsinais-Suomi

Minkä kokoinen ryhmä on yleensä ollut

2 (3)

- alle 30 henkilöä
- 30-50 henkilöä
- 51-65 henkilöä
- yli 65 henkilöä

Kolme tärkeintä päivätretken valintaan vaikuttavaa asiaa

- Hinta
- Etäisyys kotipaikkakunnalta
- Nähty mainos
- Tuttava suositellut
- Matkatoimisto tekee valmiin paketin
- Hyvät Internet-sivut
- Muu...

Paljonko päivätretki saa maksaa ilman kuljetusta? €/henkilö

- alle 30 €
- 30-50 €
- 51-80 €
- 81-100 €
- yli 100 €

Monessako paikassa päivätretkellä halutaan käydä?

- Yhdessä
- Kahdessa
- Kolmessa tai useammassa

Olisiko seuraavanlainen paikka mahdollinen vaihtoehto virkistyspäivien viettoon?
<http://kaenkoski.fi>

3 (3)

- Kyllä
- Ei
- En halua vastata

Mikä herättää mielenkiintonne uutta paikkaa valitessa?

Pitkä vastausteksti

Mistä löydätte uusia matkakohteita?

- Lehestä
- Radiosta
- Ystäviltä
- Internetistä
- Muu...

Jos vastasitte edelliseen kysymykseen "Lehestä" tai "Radiosta", voisitteko kertoa mistä lehdestä tai miltä radiokanavalta.

Pitkä vastausteksti

Osio 2/2

Jos haluatte osallistua 50 hengen risteilyn arvontaan, jättäkää alle yhteystietonne. Yhteystietoja käytetään vain arvontaan, eikä niitä voida yhdistää vastauksiin tai käytetä muihin tarkoituksiin.

Annettuanne yhteystietonne, painakaa "Lataa", jolloin vastauksenne tallentuvat. Kiitos!

Nimi, osoite, puhelinnumero, sähköposti, yhdisyksen nimi

Pitkä vastausteksti

Liite 5. Mielenkiinnon herättäjä matkakohdetta valitessa Mikä herättää mielenkiintonne uutta paikkaa valitessa?

1(1)

37 vastausta

Hinta ja palvelujen laatu kohdallaan (2)
Itse paikka ja mahdollisuus yöpyä.
Mielenkiintoinen tapahtuma, hyvä tarjoilu.
Palvelut ja hinta
Nähtävyydet .palvelut. Nähtävyydet
Se on lähellä ja on mahdollista ruokailla ja on ehkä ohjelmaa.
Ympäristö, siisteys, palveluaittius, hyvä ruoka
Meilekstä nähtävää, muusta tarjonnasta erottuvaa. Kokonaisuus.
Jotakin erilaista kuin muualla
Mitä on katsottavaa, uutta
Houkuttelevat kuvat, hyvä esitelehtinen, tarjottu ohjelma, hyvä ruoka
Nähtävyys ja virikkeet
uudet ennen näkemättömät paikat
uudet ennennäkemättömät paikat,risteilyt,teatteri
Riittävän lähellä kotikontuja
Nähtävyydet /Historia Ruokailupaikka
Uusi tuttavuus ...
Mainostus.
Esteetön kulku että huonojalkaiset pääsevät mukaan. ruokaili nähtävyydet
Uutuudet, ennen käymättömät paikat ja nähtävyydet.
Kulttuuritapahtumat ja luonto
Helppo liikkua, mielenkiintoinen ohjelma ja tarpeeksi lähellä.
Nähtävyydet, mahdollisuus ruokailuun
monipuolinen paikka
Hyvä ruoka, jotain ainutlaatuista nähtävää, koettavaa, soppailua
käenkoski.fi:n teksti ja kuvat / sopivat eläkkeensaajien yhdistyksen jäsenille
Kohteessa ei ole käyty aiemmin.
Ohjelma, ruokailu, sijainti, helppo liikkua
Lähinnä ehditäänkö päiväretkellä tutustua mielenkiintoiisiin paikkoihin. Hyvä ruoka ja palvelu.
Lyhyt matka kohteeseen
mielenkiintoiset nähtävyydet, hyvä ruoka, kauniit maisemat
tutustuminen uuteen kohteeseen
Sopivaa tekemistä. ikäluokassa 60-80, hyvää ruokaa.
mielenkiintoista uutta nähtävää ja koettavaa. hyvä ruoka
mitä nähtävää on paikassa , hyvä opastus
Monipuolisuutta myös liikuntarajotteisille, joita eläkeläisissäkin on yllättävän paljon.

Liite 6. Valintaan vaikuttavat mediat

Jos vastasitte edelliseen kysymykseen "Lehdestä" tai "Radiosta", voisitteko kertoa mistä lehdestä tai miltä radiokanavalta.

1(1)

12 vastausta

Yleisestä informaatiosta
Töölöläinen ja Pääkaupungin sanomat
Uutisoivasta, Aamulehdestä
Eläkkeensaajien lehti
Vinkkejä saadaan myös tuttavilta ja mainoksista.
Matkailu kotimaassa
Eläkeliiton 2016 lehdessä oli mainos, en nähnyt tänävuonna
E-L sanomat, paikallinen sanomalehti, aikakauslehdet, matkailutapahtumat
Radio Sandels ja Savon Sanomat
Paikallisista lehdistä, maksimissa n. 100km
Helsingin Sanomat, Forssan Lehti
Turun Sanomomista.